

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

VOL. LII

Birželis — June 9, 1967

Nr. 66

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ARCHITEKTŲ BĖDOS LIETUVOJE

KULTŪROS BARAI, jauniau-
sias ir dėmesio verta medžiaga
pastaruoju metu turtingiausias
Vilniuje leidžiamas mėnesinis
žurnalas, šių metų 3 numeryje
atspausdino kelių įžymiesniųjų
Lietuvos architektų pasikalbėji-
mą "už apskrito stalo". Visame
pasikalbėjime atsiskleidžia
daug minčių ir susirūpinimų,
pavaizduojančių, kaip kūrybin-
giems žmonėms dabartinėse są-
lygose sekasi bei nesiseka vyk-
dyti užsimojimus. Štai bent ke-
letas išgirstinų ir įsidėmėtinų
pasisakymų:

-- Originalios išraiškos ieš-
kojimus ypač apsunkina tipinė
statyba.

-- Naujieji Vilniaus ir kitų
miestų rajonai priskiriami ge-
riausių naujosios urbanistikos
pavyzdžių šalyje (suprask, Ru-
sijoje, E.).

-- Žymiai sunkiau sprendžia-
mos kaimo architektūros pro-
blemos.

-- Viena didžiausių kliūčių mū-
sų architektūrai vystytis ir to-
bulėti -- teorinio pagrindo sto-
ka.

-- Dažniausia tenka vadovau-
tis ne teoriniais reikalavimais,
o ekonominėmis galimybėmis.

-- Mažų miestelių bei kaimų
veidą turėtų formuoti daugiau-
sia jaukūs, žmogiški mažaukš-
čiai pastatai. Tačiau vien ekono-
miniais sumetimais esame pri-
versti statyti keturių-penkių
aukštų gyvenamuosius namus.

-- Antra kliūtis -- vis dar ne
lanksti statybos industrija, įvai-
rios biurokratinės kliūtys.

-- Žodis "tipinis" kaikienu
nuose tapo beveik keiksma-
žodžiu. Bet pabandyk atsakyti
tipinės statybos!

-- Naujoji architektūra sens-
ta ir susidėvi ne metais, o tie-
sios mėnesiais, -- žema staty-
bos kokybė.

-- Vilniuje pokario metais pa-
statyta tiek pat gyvenamojo plo-
to, kiek mieste jo buvo išlikę
nuo pačių seniausių laikų. Nors
ir to, kas pastatyta, dar maža.
Visą šį grandiozinį projektavi-
mo darbą atlieka ne daugiau kaip
40 architektų. Architektų dar la-
bai trūksta, nauji kadrai ugdo-
mi lėtokai. Kauno Politechnikos
Institute kasmet į šią specialy-
bę priimami tik 25 studentai.
Tiesa, žadama vėl pradėti ruoš-
ti architektus Dailės institute,
tačiau kadry stoka jausime dar
ilgai.

Pažymėtina, kad prieš keletą
metų Maskva atėmė lėšas beveik
visiems kūrybinių profesijų ren-
gimo skyriams Lietuvos aukšto-
siose mokyklose. Jau kadaiguo-
džiamasi, kad jau-jau ta žala
būsimanti atitaisyta, bet, pasiro-
do, vis dar tik žada...

(ELTA)

• Art. Rytų karo fron-
tuose dominuoja Izraelio
karinės pajėgos, besiver-
žiančios į Arabų valstybių
pagrindinius strategin-
ius taškus. Viena kolona artėja
prie Suezio kanalo. Jordano
karalius Hussein ieško ryšių
su Vakarų sostinėmis,
ieškodamas pagalbos grei-
toms paliauboms, nes jo ka-
riuomenė, skaitoma viena
iš geriausių arabų pozicijose,
yra nugalėta ir pasirodė
nepajėgi sustabdyti Izraelio
veržimosi.

JTO priėmė rezoliuciją
paliaubų reikalui, bet Izraelio
vyriausybė eis į dery-
bas iš laimėtojo padėties.

• Nutraukus diplomati-
nius ryšius su arabų vals-
tybėmis, JAV daro viską,
kad iš karo zonų evakuo-

Artimuose Rytuose patrankos dar nenutylo...

ATEITIES PAVOJAI

KARO VEIKSMAI ARTIMUOSIUOSE RYTUOSE PASKATINS VEIKLĄ TŲ, KURIE YRA ĮSI-
TIKINĘ, KAD KONFLIKTO IŠSIPLĖTIMO GA-
LIMA IŠVENGTI TIK SU SOVIETŲ BENDRA-
DARBIAVIMU. — NIEKAS TAČIAU KOL KAS
DAR NESTATĖ SAU KLAUSIMO, KĄ UŽ TAI
PAREIKALAUŠ SOVIETAİ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Viceprezidentas H. H.
Humphrey, kalbėdamas vie-
no universiteto išleistuvė-
se, į ateitį pažiūrėjo gana
šviesiai. Girdi, apie 2,000
metus, t. y., už kokių trisde-
šimt metų marksizmas
bus galutinai atidėtas į ša-
lį kaip visai pasenęs daly-
kas ir JAV galės puikiai
bendradarbiauti su Sovietų
Sąjunga šviesesnei pasa-
lio atečiai. Kitą dieną pra-
sidėjo karo veiksmų, kaip
Artimuosiuose Rytuose verčia
kiek abejoti viceprezidento
vizią. Tiesa, santykiai tarp

abiejų tų didžiųjų valstybių
iki antrojo pasaulinio karo
faktinai buvo geri ta pras-
me, kad nė viena jų netu-
rėjo į kitą jokių teritoriali-
nių pretenzijų, kurios anks-
čiau ir dabar sukelia ka-
rus. Tačiau tie santykiai
pakito po karo, kai abu kraš-
tai skubėjo įsigalėti po karo
s u s i d a r i u s i o j e t u s t u m o j e .
Santykiai taip įsitempė, kad
kai kur jie buvo priartėję
prie karo veiksmų, kaip
Berlyno blokados metu, o
kai kur jie išviro į gink-

luotą konfliktą, kaip Korė-
joje ir Vietname. Ir Arti-
mųjų Rytų konfliktas var-
giai būtų įmanomas, jei
JAV ir Sovietų Sąjunga ne-
turėtų skirtingų interesų ir
pažiūrų.

New York Times C. L.
Sulzbergas sėkmadienį sam-
protavo, kad palyginti leng-
va išsiaiškinti pozicijas ir
susitarti bent dėl laikinos
taikos tais atvejais, kai abi
valstybės susiduria "akis į
akį", kaip kad buvo Kubos
atveju. Tąsyk sovietai atsi-
sakė nuo savo užsimojimo
statyti savo raketą Kubo-
je ir nukreipti ją į JAV
teritoriją. Sunkiau esą su-
sitarti, kai santykiai susi-
narpioja su įvairiais lokali-
niais interesais ir kada ma-
žesnės valstybės ar veiks-
niai stengiasi nesutarimus

(Nukelta į 2 psl.)

RELIGINĖ PADĖTIS LIETUVOJE

Vokietijoje leidžia-
mas katalikų žurnalas
Expulsus, skiriamas dau-
giausia Bažnyčios perse-
kiojimo Rytų Europoj
klausimams, idėjo ap-
žvalgą ir apie katalikų pa-
dėtį Lietuvoj.

Tarp kitų duomenų, pa-
teikiama ir tokia palygi-
namoji statistika:

1940 metais Lietuvoj
buvo 1,099 veikiančios
bažnyčios bei koplyčios
su 1,580 kunigų. Dabar
pamaldoms atdarų bažny-
čių bei koplyčių tik 571,
o kunigų tik apie 850, ir
tiems ne visiems leidžia-
ma eiti pareigas. Buvo
keturios kunigų semina-
rijos. Dabar tik viena ir
ta pati visiškai suvaržy-
ta: leidžiama išventinti
tik po vieną kunigą vys-
kupijai per metus; tai
yra tik po šešis kasmet
visai Lietuvai. Buvo 12
vyskupų, dabar tik trys
iš kurių dviems nelei-
džiama eiti pareigų; tik
vienas (neseniai išventin-
tas) vyskupas J. Labukas
-Matulaitis eina parei-
gas Kauno ir Vilkaviškio
vyskupijose. Buvo 118 vi-
nuolynų, 18 katalikiškų
organizacijų, 32 katalikų
laikraščiai ir žurnalai.
Dabar tų dalykų iš viso
nėra. Tačiau, apžvalgoje
tvirtinama, kad 1964
metais katalikų skaičius
Lietuvoj vistiek buvo me-
namas apie 2,3 milio-
nai. (Valdinė statistika
tikinčiųjų iš viso neska-
ičiuoja. Nors apžvalgoje
nepaminėta, iš kur tie
duomenys, bet yra pa-
grindas manyti, kad jie su-
rinkti per parapijas ir
vyskupijas). Reguliariai
praktikuojančių tikinčių
jų skaičius esąs nuosta-
biai didelis, turint gal-
voj valdinį spaudimą ir
valdinėmis priemonė-
mis organizuotą antire-
liginę propagandą. Ne-
paisant labai aukštų baž-
nyčioms uždėtų mokes-
čių, šiuo metu nei viena
bažnyčia neuždaroma
dėl mokesčių nesumokė-
jimo, nors lėšos tiems
mokesčiams sumokėti
tegalai būti surinktos tik
savanoriškų aukų keliu.

Apžvalgoje nepaminė-
ti prieš metus (1966 m.
gegužės 20 d.) išleisti
potvarkiai, kuriais "pa-
aiškinta", kaip turi būti
taikomas Lietuvoj da-
bar įvesto sovietinio bau-
džiamojo kodekso 143
straipsnis.

Tame straipsnyje sa-
koma, kad "Pažeidimas
įstatymų dėl bažnyčios
atskyrimo nuo valsty-
bės ir mokyklos nuo baž-
nyčios -- baudžiamas
laisvės atėmimu iki vie-
nerių metų, arba patai-
sos darbas tam pačiam
laikui, arba bauda iki vie-
no šimto rublių"...

Kadangi "įstatymai"
dėl bažnyčios atskyrimo
nuo valstybės ir mokyk-
los yra išreikšti tik šū-
kio pobūdžio pareiški-
mais, ne daugiau tepasa-
kančiais, kaip ir šis B.
K. 143 straipsnis, tai vil-
niškė "vyriausybė" ir
išleido specialiai Lietu-
voj taikytiną potvarkį,
nors jo turinys vistiek
sudarytas, nusižiūrėjus
kaip rusai bolševikai tą
daro pas save.

Taigi išaiškinta, kad
nusikaltimas yra "pri-
verstinis rinkliavų ir ap-
mokestinimų ėmimas re-
liginių organizacijų ir
kulto tarnų naudai."

Kadangi priverstinai
mokesčius rinkiti gali
tik valstybės organai, tai
galėtum pamanyti, jog
šis potvarkis ir taiko-
mas valstybės organams.
Nes gi valstybė "atskir-
ta nuo bažnyčios". Bet
tam toks potvarkis nebū-
tų reikalingas: nerapavo
jaus, kad sovietinės val-
džios organai kur nors
staiga imtų rinkti mo-
kesčius bažnytiniais
reikalams. Tačiau šis
baudžiamojo kodekso pa-
aiškinimas gali būti dar
ir toliau aiškinamas:
tam jis pakankamai
lankstus. Pavyzdžiui, ga-
li būti aiškinama, jog
tuo uždrausta iš valsty-
bės lėšų duoti pašalpą
bažnyčios stogui užlo-
pyti, arba net ir par-
duoti tam tikslui rei-
kalingų, valstybės nuo-
savybė esančių medžia-
gų: valstybės organai
negali turėti jokių san-
tykių su bažnyčia, nes gi
atskirti... Iš kitos pusės,
priverstinė rinkliava ga-
li būti įžiūrėta ir tada,
kai kunigas viešai paska-
tina sudėti lėšų mokes-
čiams ar kitokioms išlai-
doms apmokėti. Jei kas
neraginamas ateina ir at-
neša -- tai nieko, bet, pa-
vyzdžiui, tradicinis "ka-
lėdojimas" irgi gali būti
palaikytas priverstine
rinkliava. (Tas dalykas
ir nepraktikuojamas).

Būdingas uždraudi-
mas "apgaulės veiksmų,
turinčių tikslą kurstyti
gyventojų masėse religi-
nius prietarus". Čia,
greičiausia, turima gal-
voj prieš keletą metų di-
delį susijaudinimą visa-
me bolševikynė sukėlęs

(Nukelta į 2 psl.)

-- Aš jums užsاکiau specialų traukinį!...

Ateities pavojai...

(Atkelta iš 1 psl.)

tarp tų super-valstybių išnaudoti savo nauda, ir kada jos pastatomos prieš įvykusius faktus. Galima sutikti su Sulzbergeriu, kad yra panašių atsitikimų. Galimas daiktas, pavyzdžiui, kad Nasseris norėjo karo tikėdamas, kad Sovietų Sąjunga ir toliau liks jo pusėje, o Izraelis tikėjosi savo pusėje matyti JAV, nors joms to padaryti ir nelabai norėtusi, turint galvoje arabų valstybių nusistatymą. Taip buvo ir anksčiau. Juk kibirkštį pirmam pasauliniam karui, kuris niekam nebuvo būtinai reikalingas, davė Austrijos sosto įpėdinio nužudymas, kuris iš esmės nieko nepakeitė. Iš kitos pusės, ginkluotas konfliktas tarp Indijos ir Pakistano buvo palyginti greitai užgesintas, kai JAV ir Sovietų Sąjunga kartu to norėjo. Sulzbergeris mano, kad atėjo aukščiausias laikas pradėti abiejų super-valstybių pasitarimus kaip ...kartu valdyti pasaulį.

Tuo tarpu kitas New York Times bendradarbis Harrison E. Salisbury savo kalboje Worcesterio, Mass. universiteto išleis t u v e s e birželio 7 d. (jo kalba buvo laikraščiams išsiųsti n e t a anksčiau, prašant ją skelbti tik tą dieną) įspėja, kad JAV politika Vietname artina Kinijos įsikišimą į karą su sunkiai apskaičiuojamom pasėkom. Savo įspėjimą Salisbury remia tokia istorija: girdi, ir Korėjos karo metu nebuvo manoma, kad R. Kinija įsikiš į karą. Tačiau Kinija padarėsi taip, kaip buvo žadėjusi, ir amerikiečiai buvo priversti atiduoti šiaurinę Korėją komunistams. Ir dabar tolimesnė karo eskalacija pagreitins kiniečių įsikišimą į karą. Kiniečių vadovybė visai nebijo atominio bombardavimo, nes tikisi, kad milijonai jos gyventojų jį pergyvens ir vietoje organizuotos pasipriešinimo, jei amerikiečiai norėtų žygiuoti į jos teritoriją. Kiniečiai esą pasirodę kovoti iš "200 pėdų" atstumo. Svarbiausias dalykas yra tas, kad, anot Salisbury, tuo atveju sovietai negalės likti neutralūs, bet turės padėti kiniečiams lygiai taip pat, kaip dabar jie padeda šiaurės vietnamiečiams. O tai reikštų jau atominį karą...

Dėl to reiktų pastebėti, kad kiniečiai metė savo armijas į Korėją tik po to, kai įsitikino, kad amerikiečiai nenorės prieš juos totaliai kariuotė. Tą patį jie padarė dabar, jei bus panašios nuomonės. Bet prieliskime, kad bus taip, kaip Salisbury tikina. Ar JAV turi koki nors kitą pasirinkimą?

NBC televizijos programoje Meet the Press prof. John K. Gbraith, buvęs artimas prezidento Kennedį patarėjas, siūlė vieną

VIRŠUJE: Vasario 16 Gimnazijoje Vokietijoje surašoma Motinos Dienos minėjime mokines išpildo "Gelių šoki". Schwetach nuotrauka

tokių galimybių. JAV turinčios pasitraukti į pietinio Vietnamo miestus, kur palyginti lengva susitvarkyti su partizanais, nes šiaurinio Vietnamo karių taikinių, kurių yra mažai, bombardavimu partizanų nenugalėsi. Profesorius tačiau nenagrinėjo klausimo, kas būtų, jei šiaurinis Vietnamas, tikras dėl savo teritorijos neliečiamumo, mestų visą savo priešlektuvinę artileriją pietinio Vietnamo

miestų paėmimui? Apetitas auga bevalgant, vienpusis sustabdymas bombardavimo tik padrąsintų smarkiau puliti.

Viena visai aišku: sovietai tik tada prisidėtų prie lokalinių konfliktų nuraminimo, jei patys jaustų pavojaus būti įtraukti į tiesioginę konfrontaciją su JAV. Kol amerikiečiai aiškino, kad jie tos konfrontacijos vengia, sovietai mielai pils alvyos į bet kokį gaisro židinį, jei tai darys nemalonių amerikiečiams, nes paprasčiausias ir logiškiausias sovietų politikos tikslas yra Amerikos galią silpninti, bet ne stiprinti.

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8, Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed

Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje pirkite naujojo moderniojo

PARAMA- MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. St. Remy Imp. 3 Str.	5th — \$4.39	6. Imported French Brandy	5th — \$3.35
2. Napoleon Brandy	5th — \$4.39	7. Ricadona Vermouth 30 oz	Bot. — \$1.29
3. Sunny Brook 80 proof whiskey	5th — \$3.39		
4. Imported Scotch Whiskey	5th — \$3.98		
5. Imported French Cordials	5th — \$2.98		
6. Liebfraumilch German Wine	5th — \$0.98		

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

SOVIETŲ PROPAGANDA BRAZILIJOJE

JURGIS ŠATORIUS,
Brazilija

Bene Henrikas Sienkiewicz mus supažindino su turistu, kuris savo kelionės dienoraštyje atžymėjo keistą fenomeną Saharos dykumoje, būtent: dieną be jokio vėjelio jis matė, kad vienas palmės lapas ypatin gal judėjo ir siūbavo... Turistas, žinoma, nežinojo, kad į tą palmę buvo išlipęs kitas "turistas" liuto vejamas ir, desperacijoje, nors palmės šaką judindamas norėjo prisiskauti pagalbos.

Atsiminiau šį anekdotą beskaitydamas tik ką išėjusį Rio de Janeiro naują knygą "GYVENIMAS SOVIETŲ SĄJUNGOJE" (Genival Rabelo, "A vida no URSS", 239 psl.) Tos knygos paantrašė dar pažymėta: Meilė, Santuoka, Šeima, Religija, Darbas, Politinė Organizacija, Spauda, Ūkio raida, Visuomenės bėbūvis, J. Amerikos V-bės, Trečias Pasaulis, Kinija, Vietnam, Taika — taigi veik enciklopedinis šaltinis ištroškusiems apie Sovietų žinių patenkinti... Tačiau jau nuo pirmųjų lapų skaitytojas mato, kad tai yra propagandinis sapaliavimas, visu 100% apsilenkias su tikrove. Kaip galėjo atsitikti, kad Brazilijoje po priekomunistinės revoliucijos galėjo tokia knyga pasirodyti? Vienintelis atsakymas gali būti brazilų priežodis: "De medico e de louco todos nos temos um pouco", atseit: kiekviename mūsų yra truputis daktaro ir bepročio. Rabelo (autorius) susižavėjęs vaizduoja Rusiją kaip visų gerovių šaltinį, kas ypatingai atrodo juokinga, nes autorius, Sovietų pakviestas praleido Rusijoje tik 6 savaites, tikrai rekordinį kilometrų skaičių sukaudamas lėktuvais: 45,000! Be Maskvos, Leningrado ir Odesos buvo dar Tiflis, Baku, Baikale, Bratske ir net Rygoj, kurią jis be jokios gėdos laiko sovietiniu miestu su vakariniu atspalviu. O vienam Rygos fabrike apsilankęs, pastebėjo, kad visi dirba su entuziazmu ir nebeiškentęs sušuko ... sau: "Šie žmonės yra laimingi!"

Tačiau ne apie pačią knygą noriu rašyti, bet apie jos prakalbą, kuri yra mums įdomi, nes parašyta didžiojo Otto Maria Carpeaux. "Vadinama Geležinė Uždanga, — rašo Carpeaux — jau gerokai yra prakiurusi ir turi daug plyšių, pro kuriuos smalsūs žvilgsniai mato plačią socialistinių kraštų, ypač Rusijos panoramą. Geležinė Uždanga nebuvo pastatyta apsaugoti nuo CIA ir vadinamųjų civilizuotų krikščionių valdomų kraštų skandaliskai parsiudondančios spaudos puolimų. Tačiau dangą padėjo pastatyti Standard Oil ir General Motors norėdami sutrukdinti savo pavaldiniams teisybei apie Rusiją patirti. Time — Life

ir nedidelės Kravčenko kariuomenės dėka, šis tikslas buvo dalinai pasiektas... tačiau jokia Rusalo Uždanga nebeįstengia sustabdyti marksizmo plitimo visame pasaulyje". (Daktaras Carpeaux, žinoma, nežino, kad Markso KAPITALAS buvo išspausdintas Londono.) Toliau Carpeaux mini vieną žymų brazilų generolą, kuris apidino komunizmą keliais žodžiais, būtent: "lytin akto praktikavimas gėvės vidury". Pristatydėmas autorius ir jį lab išgirdamas (išvalgus, teligentiškas ir objekgas), Carpeaux porin "Rusija įvykdė milžinišką revoliuciją ne tik sugriauti, bet statyti. rodė pavyzdįgą ekonominę pažangą, per dėbą, kaip ir kapitalistinėse kraštuose, tačiau tuo mažu skirtumu, rusai darbininkai dirba ne kitiems, o sau".

aš prisiminiau, kaip šė savo knygoje Valtin Gonzales — El Campesino, garsius komunistų šefas Ispanijos voluciniam kare. S knygoje, išleistoje ru leidimu) 1951 m. Buenos Aيره — venimas ir mirtis Sovietų Sąjungoje", ilpu pyje skaitome: "Vis pasauly yra neteisingas, tačiau Sovietų Sąjungoje neteisingumas absoliutus ir visiškas". O 232 psl. s me: "Tikrovė yra ta 200,000,000 žmonių neskaitant satelių, čiu, — gyvena (Sovijoje) neišsivaizduojamose sąlygose ir trošksta, kad tas tmas kur nors prastų". Taip rašo komtas, šandie legerai, niu tapę garsiais vadais El Campesinai, saloniniai Brazilij šei vos (Carpeaux i belo) po šimtų žyrvisių komunistų atimo (Wells, Gide ne, Džilas...) ir tū čiu knygų faktais tografijomis paros Sovietų gyvenimo vė, vaikščiai sa apie kuriama Rusij! Toks žurnalistas peaux, žiūrėkit, š baigia savo pr "... Dabar kada R Kinija, nežiūrint ideologinių gin kapitalistams ly tipatiškais, jie (k tai) turi prisipažinti anitkomunisti vai trūksta ideai idėjinių motyvų; las sukas apie p ris yra jų tikrai (Carpeaux paraš di maža raide), pseudo-dievas r Lotynų Ameriko pajungtus svi čiams ir yra m do priežastis. falšyvas dievas ja vaikų gyvybi smilkindamas r tėmis apie Ru čiau Genival R ga gražina teisy restauruota tei vilities sinonim

Ar begalima eiti "daktaram pročiams" — spręsti skaityt

DIRVA

The Lithuanian
Establishment

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland
Published every Mon., Wed., and Fri. except
Holidays by American Lithuanian Press &
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00.
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais išskyrus šventes.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis ir Vytautas Ge

Po Tarybos rink

Amerikos lietuvių bendruomenės tarybų išvakarėse, Dirvos 43 numeryje pasisakoma: "Ką toji taryba turėtų nuveikti, kad išvengtų vietos stovintį ir ledais apšalusių ruomenės vežimą". Toliau buvo pabrėžta, kad ruomenis jokios naudos nėra nei iš žinojimo, nei iš visokių "principų", ruomeninis veiklos pobūdis reikalingas darbo rankų, o ne titulų ir reklamos.

Taryba jau išrinkta. Jos vienas iš pagrindinių pagal bendruomenės statutą yra ti LB veiklos klausimus ir būdus". Dirva masis nusiskundė, kad toje srityje iki šio laiko tylo.

Norėtusi bent pasiguosti, kad taip praėjusio nebuvo. Tačiau ir toji prielaida kaip neatpalaiduos nei naujai išrinktos tarybos, nei pagaliau visų Amerikos lietuvių bendruomenės narių, rimtai ir sistematingai ieškojai organizuotosios bendruomenės veiklos rinti. Nėra tiek svarbu išsiaiškinti kiek tyje buvo padaryta klaidų (kas tų klaidų padarė), kiek svarbu konstatuoti, kad už ruomenės veiklos suaktyvinimą bei tosi pagerinimą, tiesioginiai yra atsakingi išrinktoji taryba.

Produktingas bendruomenės veiklos tyimas didžia dalimi pareis nuo jos centrinių domų organų sugebėjimo kūrybiniam darbiui jungti kaip galima daugiau lietuvių bendruomenės narių, kad iš senų ir jaunų amžių lietuvių "senų" ir "naujų" ateivių lietuvių, nežinų pasaulėžiūros bei partinių skirtumų, ar silavinimo lygio.

Kaip žinome, vienas iš pirmutinių naujų tarybos uždavinių bus išrinkti Tarybos pirmininką bei centro valdybos pirmininką ir patvirtinti jo pristatytą valdybos sąrašą. I malonu nugarsti, kad iš tosių centrinių vykdomųjų organų yra keletas rimtų kandidatų, nebūtų gerai, kad dar prieš tarybos suvažiavimą, kandidatuoja į tuos postus iš anksto ruošų savo siūlomus veiklos projektus ir paskelbtų spaudoje, ar bent išsiuntintų taryboms susipažinti. Tarybos suvažiavime tie didatuojančių projektai būtų geras išeitis ta diskutuoti dėl ateities veiklos. Žinoma, tie projektai žymiai palengvintų taryboms išrinktiems nariams susigaudyti kur tik garsios pavardės kur tas pavardės palydi ir konkretūs darbai. Stipriau išsireiškus — nereikėtų pirkti katės mėsos.

Tarybos rinkimai sukėlė daug gyvumo ir visuomeninio susidomėjimo. Bendruomenės vykdomųjų organų pareiga bus tą naujai pasireiškus visuomeninę energiją išnaudoti ir ją pajungti prie žygiavimo darbiui. Tokios pozityvios veiklos pradžia iš tiesų būtų gerai, kad kandidatai į centrinius organus kuo greičiau patiektų savo siūlomus veiklos projektus. Pozityvus galvojimas ir tyji projektų svarstymas palengvins sugrįžti į normalią gyvenimą ir kasdieninį (būtinai reikalingą) bendruomenės veiklos darbą.

Antanas Butku

VASAROS ATOSTOGAS

kviečiame praleisti CAPE COD'E

MEŠKOJE

CAPE COD žaluma; ATLANTO vanduo šildomas Golfo srovės; SILVER BEACH smėlis; Lietuviška aplinka ir geras maistas, suteikia puikias sąlygas pavasaroti bei pailsėti.

SPORTO mėgėjams: sail-fish būriuoti, teniso aikštė, ping-pong, kroatetas.

Vakare TĖVAMS išvykos prižiūrėti vaikai.

SEZONĄ pradėdame BIRŽELIO mėn. 18 d.

MEŠKA

42 BEACH STREET
MONUMENT BEACH
CAPE COD, MASS.

Tel. (617) 759-3251

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND OHIO 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Po Tarybos rinkimų

Amerikos lietuvių bendruomenės tarybos rinkimų išvakarėse, Dirvos 43 numeryje buvo klausama: "Ką toji taryba turėtų nuveikti, ką naujo įnešti į vietoję stovintį ir ledais apšalantį bendruomenės vežimą". Toliau buvo pabrėžta, kad visuomenei jokios naudos nėra nei iš žinomų ir garsių pavardžių, nei iš visokių "principų", nes bendruomeninis veiklos pobūdis reikalingas daugiau darbo rankų, o ne titulų ir reklamų.

Taryba jau išrinkta. Jos vienas iš pagrindinių uždavinių pagal bendruomenės statutą yra: "Tarti LB veiklos klausimus ir būdus". Dirvos vedamasis nusiskundė, kad toje srityje iki šiol vyraavo tylą.

Norėtųsi bent pasiguosti, kad taip blogai praeityje nebuvo. Tačiau ir toji prielaida nekaip neatpalaiduos nei naujai išrinktos tarybos, nei pagaliau visų Amerikos lietuvių bendruomenės narių, rimtai ir sistematingai ieškoti būdų tai organizuotosios bendruomenės veiklai sustiprinti. Nėra tiek svarbu išsiaiškinti kiek praeityje buvo padaryta klaidų (kas tų klaidų nesame padarę), kiek svarbu konstatuoti, kad už bendruomenės veiklos suaktyvinimą bei tos veiklos pagerinimą, tiesioginiai yra atsakomina naujai išrinktoji taryba.

Produktingas bendruomenės veiklos išvystymas didžia dalimi pareis nuo jos centrinių vykdomųjų organų sugebėjimo kūrybiniai darbai pajungti kaip galima daugiau lietuvių bendruomenės narių: ne tik senų ir jaunų amžiumi lietuvių, bet ir "senų" ir "naujų" ateivių lietuvių, nežiūrint jų pasalvėžiūros bei partinių skirtumų, ar jų išsilavinimo lygio.

Kaip žinome, vienas iš pirmutinių naujosios tarybos uždavinių bus išrinkti Tarybos prezidiumą bei centro valdybos pirmininką ir vėliau patvirtinti jo pristatytą valdybos sąrašą. Labai malonu nugirsti, kad į tuos centrinius vykdomuosius organus yra keletas rimtų kandidatų. Ar nebūtų gerai, kad dar prieš tarybos suvažiavimą, kandidatuoją į tuos postus iš anksto paruoštų savo siūlomus veiklos projektus ir juos paskelbtų spaudoje, ar bent išsiuntintų tarybos nariams susipažinti. Tarybos suvažiavime tiekandidatuojančių projektai būtų geras išeities taškas diskusijoms dėl ateities veiklos. Žinoma, tie projektai žymiai palengvintų tarybą išrinktiems naujokams susigaudyti kur tik garsios pavardės, o kur tas pavardės palydi ir konkretūs darbai... Stipriau išsireiškus -- nereikėtų pirkti katės maiše.

Tarybos rinkimai sukėlė daug gyvumo ir visuomeninio susidomėjimo. Bendruomenės vykdomųjų organų pareigą bus tą naujai pasireiškusią visuomeninę energiją išnaudoti ir ją pajungti pozityviam darbiui. Tokios pozityvios veiklos pradžia iš tiesų būtų gerai, kad kandidatai į centrinis organus kuo greičiau patiektų savo siūlomus veiklos projektus. Pozityvus galvojimas ir tų projektų svarstymas palengvins sugrįžti į normalias vėžes ir į kasdieninį (būtinai reikalingą) bendruomeninės veiklos darbą.

Antanas Butkus

VASAROS ATOSTOGAS

kviečiame praleisti CAPE COD'E

MEŠKOJE

CAPE COD žaluma; ATLANTO vanduo šildo mas Golf'o srovės; SILVER BEACH smėlis; Lietuviška aplinka ir geras maistas, suteikia puikias sąlygas pavasaroti bei pailsėti.

SPORTO mėgėjams: sail-fish būriuoti, teniso aikštė, ping-pong, krocketas.

Vakare TĖVAMS išvykus prižiūrimi vaikai.

SEZONĄ pradėdame BIRŽELIO mėn. 18 d.

MEŠKA

42 BEACH STREET
MONUMENT BEACH
CAPE COD, MASS.

Tel. (617) 759-3251

TAUTINĖ IDĖJA ATEITIES PERSPEKTYVOJE

Vytauto Abraičio kalba ALT S-gos seime Chicagoje, 1967 m. birželio 3 d.

Su tautine idėja ateities perspektyvoje, ypač turint dėmesyje, kad šis yra 10-sis Tautinės S-gos seimas, be abejo, turi tamprų ryšį bent dalinas prisiminimas aplinkybių ir sąlygų, kuriomis Tautinė Sąjunga įsikūrė. Kaip daugelis iš Jūsų žino, 1949 metų pavasaryje Amerikoje stipriausiai reikėsi kaip tautinės idėjos organizacijos -- trys: Amerikos Lietuvių Misija, Lietuvai Vaduoti Sąjunga ir Tautininkų Centras. Aplink tas organizacijas būrėsi dauguma tautinės minties veikėjų ir tautinei idėjai artimų veiklių žmonių. Nors kiekviena iš šių organizacijų turėjo tam tikrų specifinių uždavinių ir tikslų, bet savo asmeniniu sąstatu bent vadovybės tų organizacijų nedaug kuo skyrėsi. Turėjome 3 valdžias ir tris išdus. Ir tada sugebėjome vieni save laikyti 100% tautininkais, kitus tik misijonieriais, dar kitus norinčiais tik fondus valdyti. Veikiami gyvenimo tikrovės ir skatinami bendraminčių iš Europos, tos trys organizacijos sutarė sudaryti iš visų trijų vieną organizaciją -- dabartinę Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą.

Kad geriau suprasti kokios nuotaikos ir nusistatymai vyravo Amerikoje, prieš Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą įsteigiant, norėčiau iliustruoti jai pacituoti Amerikos Lietuvių Tautininkų srovės organizacijų veiklę susirinkimo, įvykusio 1948 m. gegužės mėn. 15-16 d.d., Tabor Farmoje nutarimą, kuris skamba sekančiais: "Susirinkimas konstatavo, kad: Amerikos lietuvių visuomenėje yra gausinga srovė, jungiama vienuodų pažindų, bendrus lietuvių tautinius ir Amerikos lietuvių visuomeniškus reikalus, neoficialiai vadinama tautininkų srovės vardu; ji visuomeniškai reiškiasi per kelias organizacijas, kurios tačiau vienos neapima visų tos srovės interesų, kitos yra tik vietinio pobūdžio. Vieningos visą srovę apimančios organizacijos nebuvimas sudaro didelę kliūtį sėkmingai šiai srovei reikšintis visuomeniniame darbe. To išvadoje susirinkimas prieina išvados, kad reikia:

1. sudaryti vieną bendrą šios srovės organizaciją, apimančią visus srovės interesus, išdėstytus veiklos programoje, susirinkimo atskirai apsvaistytose, ir apimančią visas Amerikos lietuvių kolonijas, drauge ir su jau veikiančiomis Amerikos Lietuvių Tautininkų Centru;

2. iš Lietuvai Vaduoti Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Misijos padaryti laiko sąlygoms pritaikomą bendrosios organizacijos šaką, skiriamą specialiai šios srovės pasireiškimui Lietuvos išlaisvinimo darbuose;

3. bendrąją organizaciją padaryti šios tautinės srovės organizaciniu kamieniu ir jos būsimą vadovybę -- vyriausią šios tautinės srovės reprezentantę.

Vykdydamas šį sprendimą trys pagrindinės tautinės idėjos organizacijos: Lietuvai Vaduoti Sąjunga, Amerikos Lietuvių Misija ir Tautininkų Centras Tautinės Sąjungos steigimo išvakarėse, 1949 metų gegužės mėn. 20 dieną New Yorke kiekviena iš jų paskirai, nutarė "su visais savo dvasiniais ir materialiniais ištekliais įsijungti į 1949 metų gegužės mėn. 21-22 dienomis Tautinės srovės seimo steigiamą Tautininkų organizaciją". Šioje vietoje tikslinga prisiminti, kad tik vienas Tautininkų Centras, 1943 metais įsikūręs New Yorke, pasistatęs savo uždavinį jungti ir derinti tautinio įsitikinimo paskiras organizacijas ir pavienius veikėjus -- tautininkus, galėjo ramia sąžine tvirtinti, kad jis, nors ir būdamas jauna organizacija, sugebėjo užsitarnauti sau ne tik kitų tautininkų nusistatymų organizacijų ir pavienius veikėjus Didžiajam New Yorke ir jo apylinkėse nuoširdaus pritrimo, bet taip pat ir kitų srovių pripažinimo kaip tautinės idėjos reprezentantas Amerikos rytuose. Nei Lietuvai Vaduoti Sąjunga, nei Amerikos Lietuvių Misija su savo specifiniais uždaviniais -- pasireiškimui Lietuvos išlaisvinimo darbe lietuvių ir amerikiečių

Vytautas Abraitis, vienas iš ALT S-gos įkūrėjų ir buvęs Sąjungos pirmininkas.

cijos dirbo už Amerikos Lietuvių Tarybos ribų. Tautininkams apsisprendus įeiti į Amerikos Lietuvių Tarybą dirbti kartu su kitomis srovėmis, Lietuvos išlaisvinimo darbe nebeliko reikalo "padaryti laiko sąlygoms pritaikomą bendrosios tautininkų organizacijos šaką, skiriamą specialiai šios srovės pasireiškimui Lietuvos išlaisvinimo darbuose" ir vieton to, kaip minėjau, jos įstojo su "visais savo dvasiniais ir materialiniais ištekliais į Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą". Tai gi, į Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą įstojo tautinės idėjos žmonių ir organizacijų junginys, kurių tautinės idėjos supratimo diapazonas buvo nepaprastai platus. Būkime atviri, toks jis yra ir šiandien. Mūsų tarpe yra ir liberalų, radikalų ir moderuotų konservatorių, ir nacionalistų ir individualistų, na, žinoma, respublikonų ir demokratų.

Bet, ar tai yra didelė naujiena? Nemanau. Lygiai taip buvo ir prieš 35-40 metus Lietuvoje. Kaip žinome, ir a.a. Antanas Smetona ir Augustinas Voldemaras abu buvo tautininkai. Iš kai kurių savo pareiškimų ir prel. Mykolas Krupavičius būtų galima priskaityti prie tautininkų. Tik pasiklausykite, kaip 1926 m. lapkričio 26 d. seimo posėdyje jis kalbėjo: "Fašizmas pats savyje yra sveikas tautinis judėjimas, reakcija prieš socializmo režimą, ar kerensčtiną, kuri veda valstybes prie pražūties. Šiandien fašizmas yra legalios organizacijos visose valstybėse. Bet aš skiriu "fašizmą" nuo fašizmo. Jeigu jį pravardžiuojate tautinį susipratimą, patriotizmą, tautinius idealus -- fašizmu -- ta prasme ir aš fašistas. Ir visi mes, tautininkai lietuviai, esame fašistai", kalbėjo prel. M. Krupavičius (320 pusl. Merklio Prez. A. Smetona, seimo stenograma). O vis dėlto nemanau, kad kas nors iš mūsų drįstų laikyti ir po tokių pareiškimų, prel. Krupavičių tautininku. Bet grįžkime prie Antano Smetonos ir Augustino Voldemaro, kurie iš tiesų buvo tautininkai. Bet Antanas Smetona ir Augustinas Voldemaras ne tik diametraliai priešingų charakterių vyrai, bet ir skirtingų politinių pažiūrų. Nors juodu abu ir tautininkai, tačiau tautininkų skūmą kiekvienas jų savaip suprato ir vykdė. Anta-

nas Smetona daugiau buvo populistas, o Voldemaras -- nacionalistas. Pirmasis labiau nuosaičius, o antrasis radikalus, pasiūnęs į kraštutinumą. Pats tautininkiskumas, jį suprantant ir populizmo ir nacionalizmo prasme, dar nėra jokia politinė doktrina, o tik srovė, kurioje tautininkai tada blaškėsi tarp dviejų kraštutinumų: liberalizmo ir fašizmo. Antanas Smetona buvo aiškus dešinysis liberalas, kai jis buvo pirmuoju Lietuvos prezidentu, ir tik antrą sykį tapus Lietuvos Prezidentu jo liberalizmas pradėjo blėsti, ir tai ne kaip jo filosofinės galvosėnos paseka, o greičiau kaip neišvengiama būtinybė jam reprezentuojant autoritetinį režimą. Jo dėmesys dabar nukrypo ne į vox populi, bet į salus rei publicae. Taigi, tautos garbė ir valstybės gerovė buvo šunkiai artimi ir Smetonos ir Voldemaro širdžiai. Ir tai yra tiksliai savaime gražus, jei tik kilniomis priemonėmis siekiama. Bet, deja, nevisos priemonės gali būti pateisinamos tikslu kilnumu, tikėjo Antanas Smetona ir tautininkai Lietuvoje. Kilnus tikslas pateisina visas priemones, tikėjo Augustinas Voldemaras, remdamasis ir vadovaudamasis Geležiniam Vilkiui.

Perkėlus tai į šių dienų terminologiją, manau, kad Tautinė Sąjunga turėtų tikėti į savo gražius tikslus, eidama prie jų tik priemonėmis, pateisinamomis tikslu kilnumu, o ne vadovaudamasi supnacionalistinio supramato dogma, kad kilnus tikslas pateisina visas priemones. Kaip minėjau, esu tikras, kad per daug neapsirinku tvirtindamas, jog Tautinės Sąjungos asmeniniame sąstate mes turime elemento nuo vieno kraštutinumo iki kito: pradedant nuo tikėjimo tautininkiskumu prel. Mykolo Krupavičiaus prasme, viduryje Antano Smetonos tautininkiskumo supratimu ir kita sparna tautininkiskumo supratimą nacionalistinė prasme. Suderinimas šių tautininkiskumo supratimų ir yra pats didžiausias ir sunkiausias Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos uždavinys, ypač turint dėmesyje S-gos rolę kaip tautinės idėjos reprezentantės Amerikoje.

Tautininkų diferenciacija yra tokia pat sena, kaip ir pats organizuotas tautininkų veikimas ne tik Amerikoje, bet ir Lietuvoje. Tai labai gerai suprato Antanas Smetona, kuriam rūpėjo ne vien tautininkų vienybė, bet ir visos tautos vienybė, kaip laidas tautos pažangai ir gerovei. Bet kiek pats vienybės reikalas yra savaime aiškus ir suprantamas, tik jos įgyvendinimas yra labai sunkus, nes žmonės jungia didmenos, o skiria mažmenos, iš kurių supintas veik visas kasdienis gyvenimas. Antanas Smetona, kaip ir Vincas Kudirka, siekė ne mechaninės, visus niveliuojančios vienybės, bet idealinės, visus nuteikiančios vieno bendrojo kilnaus tikslo siekimo. Mechaninę vienybę Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga yra pasiekusi jau pačiu savo įsisteigimu ir egzistencija, ir dėka jos per savo 18 metų gyvavimą yra atlikusi žymių ir svarbių darbų, bet iki "idealinės", visus nuteikiančios vieno bendrojo kilnaus tikslo siekimo, vienybės dar labai netoli pasistumdama. Ir todėl aš drįščiau silyti Amerikos Lietuvių Tautinei S-gai kaip vieną iš pagrindinių tautinių idėjų ateities perspektyvoje siekti didesnės, idealios tarpusavio vienybės pirmoje vietoje, o ją vėliau užkrėsti ir visus lietuvių tautininkus už Tautinės S-gos ribų.

Naujai perrinktoji ar išrinktoji S-gos vadovybė turėtų veikti taip, kad S-ga daugiau supratimo ir pritrimo rastų visuose lietuviuose. Tik taip dirbant jos reikšmė pakils visuomenėje, nes faktas ir šiandien lieka faktas, kad ne visi tautininkai yra sutilpę Tautinėje Sąjungoje. "Kažin, ar ne daugiau Tautininkų už S-gos ribų" kalbėjo A. Smetona 1931 metais T-ky S-gos atstovų suvažiavime. Toji tiesa, būkime atviri, galioja ir šiais 1967 metais Amerikoje, tik galbūt, dar ryškiau.

Todėl, mano supratimu, reiklia tik džiaugtis, kad mūsų tautininkų tiek daug ir tokių stiprių pajėgų, darbuojasi visų kintų organizacijų vadovybėse, nes aš esu tikras, kad Tautinei Sąjungai ir tautinėms idėjomis ateities perspektyvoje daug daugiau patarnauja tie, kurie dirba su kitais viduje, nei tie, kurie tautininkų puritanismo skraiste prisidengę, siūlo juos iš mūsų eilių pašalinti. Nenoriu tuo pasakyti, kad kiekvienas kaip išmanome eitume prie tautinės idėjos įgyvendinimo; juk, tamir ne kam kitam turime ir palai kome savąją organizaciją ir savąją spaudą. Jeigu, kuris iš dirbančių ir padaro klaidą, prasi lenkiant su politine linija, ar drausme, tai neturėtų reikšti, kad jis už tai tučtuojau turi gauti kuo per galvą, arba kad mes turėtume nuo jo atsirišti, net nemėginti ištirti, ir įvertinti kiek tas ar kitas veikėjas yra davęs ir duoda tautinės idėjos labui. Galų gale, kaip minėjau, tautinės idėjos supratimo diapazonas yra platus. Turime prisipažinti ir tai, kad tautininkams trūksta aiškiai išdėstytos ideologijos, ir dėl to Sąjunga, kaip buvo 1931 metais Lietuvoje taip ir dabar yra tik linkmė su kai kuriomis gairėmis.

Savaime aišku, tai nėra gerai. Bet ar mes pagalvojame, kiek tas sunkina dirbančius, iš kurių daug reikalaujame, bet labai nedaug mėgstame duoti. To visko neišsprendus, labai ir labai abejotina, ar yra prasmės ir verta siaurinti tautinės idėjos supratimą. Mano supratimu, tiksliau jau būtų, ypač šiuo metu ir užsieniuose, tautinės idėjos supratimo sąvoką plėsti, pasiūvenčiant daugiau tautos laisvei atgauti, o tai reikšia į Amerikos lietuvių tautinės idėjos sąvoką įjungti ir valstybingumo idėją. Bet tai jau kita tema.

Štai, paskelbtos žinios, kad į Tautinę Sąjungą įstojo keletą naujų, jaunų jėgų. Ar galime tikėti, kad jie visi būtų tik radikalūs, siauri tautininkai. Jų pažiūros į tautininkiskumą tikriausiai daugiau, ar mažiau skiriasi nuo mūsų, senosios tautininkų mokyklos, pažiūrų. O vis dėl to, mes tik galime džiaugtis jų atėjimu ir laukti jų daugiau, nes šiaip ar taip, jų rankose yra Tautinės Sąjungos ir tautinės idėjos ateitis Amerikoje.

Taigi, mano šiam suvažiavimui siūlomus šūkis būtų: Tegyvuoja tokia Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, kurią įkūrė jos steigėjai, kurioje gali sutilpti visi lietuviai, siekia Tautinės S-gos įstatuose nurodytų tikslų ir nuoširdžiai dirbą už lietuvių tautos laisvę. Tegū mus jungia principai, o neskiria smulkmenos.

NBC TELEVIZIJA SUSIDOMEJO LIETUVIAIS

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad gegužės 19 ir birželio 1 dienomis, NBC Televizijos atstovas, Edward Spiegel, "Bell telephone Hour" Producersis -Direktorius, filmavo Jaunimo Centrą ir ištraukas iš operos GRAŽINA. Jis ruošia vienos valandos "Bell Telephone Hour" programą pavadintą "Music of Chicago", kuriai žada panaudoti ir ištraukas iš Jurgio Karnavičiaus operos. Ši transkriptinė programa, kurią žiūrės virš 25 milijonų žmonių, yra planuojama sekančių metų sausio ar vasario mėnesiams.

HELP WANTED MALE

Automatic Screw Machine Oper. For multiple spindle work. Best rates and excellent benefits. Can advance to jobsetter if qualified. Clean, comfortable plant that accepts only first class work. Not a job shop. Apply L & M MFG. 33200 Freeway Dr., St. Clair Shores Mich. or call Personnel Department 294-1020. (65-67)

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

ATGAL Į AKMENS AMŽIŲ

Gali būti keleriopų požiūrių į knygas, jų rašytojus ir jų gyvenimą, ir iš viso į mūsų gyvenimą. Galima domėtis tik knyga, jos turiniu ar stiliaus formom ir nieku daugiau. Galima tautai, kam patinka, jungti su autoriu, kaip žmogumi, ir stebėti, kaip jo knyga ir jis pats įeina į mūsų gyvenimą, kokio turi poveikio, kokių duoda padarinių. Knyga gali suteikti protinio maisto ar estetinio malonumo, bet turbūt būna už vis geriausia, jeigu ji nenumiršta su paskutiniu puslapiu, jeigu ji yra pajėgi toliau gyventi skaitytojo dvasioje. Vadinasi, kada ji sukelia naujų minčių, visokių idėjų, kviečia jas pratęsti, toliau gilinti, skatina spėlioti dėl ateities arba iššaukia įvairių atsiminimų. Taip knyga ir jos rašytojas įeina į skaitytojo gyvenimą, ir iš viso į mūsų gyvenimą. Ji tampa aktuali.

Yra "kontraversišku" knygų dėl kurių idėjų ar formos skaitytojai nesutaria ir ginčijasi, rašytojus palikdami kaip ir nuosalyje. Yra taip pat atvejų, kai knygos pasilieka lyg nuosalyje, o pats jų rašytojas virsta "kontraversine figūra": vienu vertinamas ir giriamas, kitu puolamas ir niekinamas. Vadinasi, jis daro kažką dar daugiau ir yra kažkas, keliantis mūsų aistras, simpatijas ir neapykantas.

Atmosfera įgauna įtempimo, sukelia nemalonumų, virsta audringa. Būna erzelynių ir skausmų. Bet kaip tik per juos rašytojas ir visuomenė turi progos atlikti savo testus: ryškiai parodoti, kas kuo yra, kas ką iš tikrųjų gali, kokios skaisčios dorybės ir pavojingos ligos yra pripildžiusios mūsų bendruomeninį kūną.

Problema sena, beveik apdėvėta, tik vis pasikartojanti. Jūs daugelis žinot ar bent girdėjot apie klasikinius atvejus, kaip tolimo provincijos užkampio, parapijoje savo artimųjų tarpe pasiepiamas, nesuprastas, nevertinamas jaunuolis išvyksta šalis sostiūn ir ten per neilgą laiką pasidaro garsenybė. Kitiems jis pasirodė, kad yra didelis kurios nors srities talentas, tikras "genijus". Tuo tarpu parapijos garsenybė, visų vietoje aukštinama ir garbinama, tokia ir lieka savo parapijoje. Sostiūnė nuvykusi - dažniausiai pasirodo visiškai niekas, mizerija, pelų maišas.

Panašūs atvejai galima būtų išplėsti į platesnį planą.

Mūsų tautietis tarptautinėje plotmėje (tiesa, dar gana retai...) kartais pasiekia pažymėtinų nuopelnų ir reikšmingo vaidmens, svetimųjų būna didžiai

vertinamas ir savo srityje įžymiu autoritetu laikomas. Bet tarp savųjų - jis per svetimas, nesuprantamas, nereikalingas, "nieko nereiškia", biauursis ančiukas tarp gulbių, kažkoks "inišitūgenas", kai kada visai nepageidaujamas ir žalingas gaivalas.

Gi ant šakių keliama parapijinė garsenybė - ak, koks didis lietuviškos veikėjas, beveik Bismarkas lietuviškoje politikoje, beveik Šekspyras mūsų literatūroje, beveik Einšteinas visokiuose mūsų moksluose, beveik Cezario piliečių klubo suruoštame koncerte Kenoshoje! Tik po perkūnais, žitūrek, tarptautiniuose vandenyse vis dar nepamatytas laivas, niekam nežinomas ir negirdėtas, ir greičiausia niekada nebus išgirstas...

Tai yra drama, tai yra normali gyvenimiška tragikomedija. Santykiuose su savų tautiečių visuomene, ypač išeivijoje, visuomet su ja susidurdavo ir susidurs kiekvienas stambus maso lietuvis kultūrininkas, mokslininkas ar ir politikas, jeigu toks kada iš jos tarpo atsiras.

Be abejo, tokių keblių problemų mažiau turi ar ir visai neturi, pvz., tikslųjų mokslų specialistai - chemikai, fizikai, inžinieriai, matematikai, medikai, biologai. Apie jų didesnius atsiminimus ir laimėjimus, jei kas sužino, būna mūsų spaudoje parašoma, pasidžiaugiama, senu įpratimu pasididžiuojama. Bet dėl to niekam per daug neišlita, nei šalta, ypač jei tie specialistai arčiaunesimaisio lietuviškuose reikaluose arba tiek atitinką lietuvišką bendruomenę, kad jiems net neįdomu, ar lietuviškai jais domisi, ar ne. Žymiai daugiau bėdų ir kontraversijų pasitaiko juristams,

greitai nudžius ir pati išeivija.

Iš man žinomų daugiau mažiau panašių tos problemos atvejų, Marijos Gimbutienės ir Los Angeles lietuvių bendruomenės "testas" buvo pats ryškiausias ir dramatiškiausias.

Per palyginti trumpą laiką, vos per trejetą metų, buvome liudininkai kelių ypatingų nuotykių, vis aprašomų ir spaudoje, vaizdžiai parodžiusių, kokia būna net dirbtinai sudaroma atšiauri atmosfera žymiam mokslininkui ir kultūrininkui palaikyti tiesioginį ryšį ir bendravimą su tautine bendruomene.

1963 m. atvykusi profesoriai į UCLA, Marija galėjo pasitenkinti tik savo profesijos tiesioginėmis pareigomis, kurių, kaip matėme, netrukus jai labai daug buvo uždėta. Bet būdama ne tik archeologė, o ir kvalifikuota lituanistė, ji nenumojo ranka į tai, kas tarnybai ir karjerai nebūtina, bet širdžiai mielai. Ji nepagalvėjo daugelio antvalandžių ir savo asmeninių lėšų kiekvienai geresnei progai pasitaikius prisidėti prie lietuvių ir lietuvių kultūros propagandos mokslinėse institucijose tokioje vietoje, kuri labai tolima nuo mūsų tėvynės. Tai buvo natūralus tęsimas jos jaunystės laikų šeimyninių tradicijų ir polinkių lietuvių istorijai ir kalbai, literatūrai ir menai, aktyvaus visuomeniškumo pradai...

Artimiausios lietuvių bendruomenės reakcija į tai buvo įvairi, bendrai paėmus, daugiausiai teigiama, simpatinga, maloni. Tačiau sena patarlė tebegalioja: vienas deguto šaukštas sugadina visos statinės medaus skonį.

Beveik kiekviena jos tokia pasitanga tam tikroje spaudoje būdavo palydima nepaprastai žūlimis inkriminacijomis, apspaudymais ir svaiojantais įrodinėjimais apie pridarytą žalą. Ypač tai buvo ryšku ir beveik organizuota per pastaruosius mėnesius, po lietuvių liudies meno parodos užsibaigimo

Kalifornijos Universiteto muziejuje.

Tokių išpuolių akivaizdoje nevienas jautresnis žmogus galėtų tik numoti ranka į savo tautiečius, užmiršti "bendravinimą su lietuviu" ir palikti juos, anot W. Churchillio, čirškintis savo pačių sultyse.

Man nevisai lengva suprasti kodėl taip atsitinka.

Gal kad Marija per vėlai gimė? Normaliai ji galėjo tikėtis patekti į Aukso Amžių (Golden State), na, apamai į Homo Sapiens Amžių. Bet įsikūrus mūsų kolonijoje, paaiškėjo, kad net jos mėgiama Bronzos Amžius čia būtų žymiai per anksti. Pas mus kai kuriuose sektoriuose

dar tebežydi Alkmens Amžius Moksliškai archeologiškai sakant, autentiška paleolitinė kultūra... Pas mus dar naudojami kasdien pergalandami akmeniniai kirvukai ir smailiai nubrūžintos akmeninės ietys. Ir ratas dar neišrastas...

O gal kad mūsų intelektualinė kolonija yra gausi, drąsi, kovinga? Ypač kai netikėtai sužinojom, jog čia turim ir daugiau žymių mokslininkų, politikų ir geografų. Visai aišku, kad iš jų bent pora bus gavę mokslo daktaratus Neanderthalio kolegijoje, o vienas tikriausiai net laisvuju klausytoju buvojęs Dinozaurų Akademijoje.

Tad mėginsime kiek arčiau susipažinti ne su knygomis apie senovės laikus, bet su kai kurių neramų lietuvių naujuoju intelektualiniu gyvenimu prie ramaus vandenyno.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 18 D. iki RUGSĖJO MĖN. 15 D. ir jau DABAR priimami užsakymai.

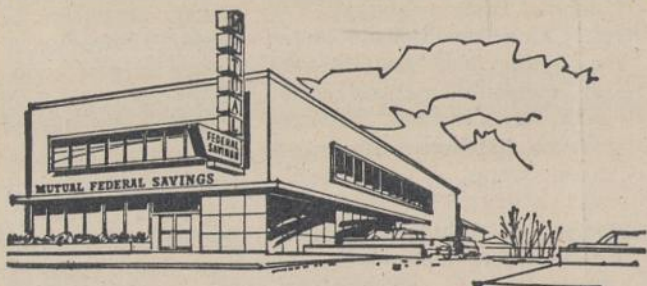
Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124. TEL. 288-5999, o po BIRŽELIO 18 D. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI SIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

ŠPIONAŽO
PINKLĖSĖ

JOHANNES M. SIMMEL

(29)

Vieną dieną kupriukas Tomui pranešė, kad suklustotasis raštas jau įmaišytas tarp kitų popierių ir rytoj raštinėje pradės tvarkyti jo išleidimo bylą, o apie 11 valandą ryto sargas ateis ieškoti. Tad šią naktį reikia praleisti pasiruošimui.

— Išidėjęs burnon duonos gniužulus, tu turėsi išsipūtusius žandus, kaip mano, — pasakė kupriukas.

Kitą rytą po pusryčių kupriukas paėmė dvi baltas piliules ir atsigulė Tomo lovon, o šis, po marškiniais pasikišęs pagalvę ir pasidaręs dirbtinį kuprą, apsiėmęs kupriuko rūbais laukė sargo pasirodymo. Kaip buvo numatyta 11 val. ryto atėjo sargas ieškoti.

— Lazare Alcoba!

Tomas pasikėlė, pasilenkė pirmyn, sulenkdamas kelius, kad sumažintų savo ūgį ir atsakė:

— Aš.

Sargas atidžiai į jį pasižiūrėjo ir paklausė:

— Kas yra su anuo, kad jis guli?

— Jis praleido neramią naktį. Kodėl mane šaukiate?

— Jūs būsite paleistas iš kalėjimo.

Tomas vaidindamas sujaudintą atsistodė ant lovos.

— Aš visad galvoju, kad teisingumas vieną dieną laimės.

— Netaušk niekų, — pasakė sargas. — Einam.

Tomas vos neišsitiesė. Iš naujo sulenkė kelius, Nelengva buvo išsilaikyti tokioje pozicijoje, bet tas nesitęs amžinai. Einant koridorium jis galvojo, kad ilgai neišsilaikys.

— Kas jums yra, Alcoba? Jūs prakaituojate. Nusiimkit apsiaustą.

— Ne, ačiū. Priešingai... man šalta...

Pagalvau atėjo į raštinę. Ten buvo dar du kaliniai tą dieną paleidžiami. Valdininkas jo pasiteiravo asmens žymių, norėdamas sutikrinti su originalu, paklausė paskutinios gyvenamosios vietos adresą ir leido atsisėsti. Už kelių minučių jam atidavė Alcobos daiktus ir liepė pasirašyti. Antrą valandą po pietų dar nuvedė pas kalėjimo kapelioną, kuris atskaitė pamokslą. Trečią valandą išvedė į kiemą ir prie vartų turėjo paskutinį kartą parodyti savo popierius.

Tomo Lieveno pabėgimas buvo atidengtas tą patį vakarą. Sargas celėje rado Lazare Alcobą, kuris miegojo kaip užmuštas. Iškvietas gydytojas konstatavo, kad Alcoba nesimuliuoja bet yra gavęs migdančių piliulių.

Slaugykloje jį atgaivino ir pradėjo klausinėti. Tai tikrai buvo Alcoba. Išrengus nuogai rado kuprą.

— Tai biuorėbė tas Leblanc, — pasakė sargams Alcoba, jis turbūt įmaišė migdančių piliulių į mano kavą. Man pradėjo sukeltis galva, apėmė svaigulys, paskui aš nieko neatsimenu. Išvakarėse jam papasakojau, kad būsiu paleistas iš kalėjimo. Tai man buvo pasakęs vyriausias sargas, pas kurį tenka dirbti.

— Bet šį rytą aš jus išsivedžiau iš celės, — pastebėjo sargas.

— Jei mane būtų išvedė, tai nebūčiau dabar čia, — pasakė Lazare įtikinančiai, kas į kitus padarė didelį įspūdį. — Kadangi tas raštas lietė mane, tai turite mane paleisti.

— Aišku, bet kol bus vedamas tardymas...

— Klausykitės gerai, — pasakė Alcoba. — Arba jūs rytoj mane išleidyte, arba aš pasiskųsiu prokurorui dėl tvarkos kuri čia viešpatauja...

— Pereira, Pereira, — sušuko Tomas belsdamasis į dailininko duris, bet iš vidaus jokio atsako.

Arba jis girtas, arba išėjęs kur nors, pagalvojo Tomas ir, prisiminęs, kad dailininkas niekad neužrakindavo savo studijos, įžen-

gė vidun. Žvilgtėrėjo virtuvėn, Dailininko ten nebuvo. Reiškia jis buvo išėjęs, ar kur nors kitur girtuokliauja. Tas negerai, nes nežinia, kiek laiko jis gers. Vieną naktį? Dvi? Tris. Kiek jis pažinojo Pereira, reikėjo tikėtis baisaus. Bet jis buvo priverstas laukti. Gal būtų atidengė jo pabėgimą ir dabar jis negalėjo rodytis gatvėje. Pagaliau jis buvo alkanas, tad užsidaręs virtuvėje pradėjo ruošti valgį. Besidarbujant prie puodų, išgirdo durų trinkelėlį. Štai Pereira grįžo, pagalvojo Tomas.

— Elks čia! — sušuko jis. — Aš esu virtuvėje!

Asmuo pasirodė duryse. Bet tai nebuvo barzdotojis dailininkas Pereira. Tai net nebuvo vyras. Vieną naktį? Dvi? Tris. Kiek jis pažinojo Pereira, reikėjo tikėtis baisaus. Bet jis buvo priverstas laukti. Gal būtų atidengė jo pabėgimą ir dabar jis negalėjo rodytis gatvėje. Pagaliau jis buvo alkanas, tad užsidaręs virtuvėje pradėjo ruošti valgį. Besidarbujant prie puodų, išgirdo durų trinkelėlį. Štai Pereira grįžo, pagalvojo Tomas.

— Elks čia! — sušuko jis. — Aš esu virtuvėje!

Asmuo pasirodė duryse. Bet tai nebuvo barzdotojis dailininkas Pereira. Tai net nebuvo vyras. Vieną naktį? Dvi? Tris. Kiek jis pažinojo Pereira, reikėjo tikėtis baisaus. Bet jis buvo priverstas laukti. Gal būtų atidengė jo pabėgimą ir dabar jis negalėjo rodytis gatvėje. Pagaliau jis buvo alkanas, tad užsidaręs virtuvėje pradėjo ruošti valgį. Besidarbujant prie puodų, išgirdo durų trinkelėlį. Štai Pereira grįžo, pagalvojo Tomas.

— Elks čia! — sušuko jis. — Aš esu virtuvėje!

Asmuo pasirodė duryse. Bet tai nebuvo barzdotojis dailininkas Pereira. Tai net nebuvo vyras. Vieną naktį? Dvi? Tris. Kiek jis pažinojo Pereira, reikėjo tikėtis baisaus. Bet jis buvo priverstas laukti. Gal būtų atidengė jo pabėgimą ir dabar jis negalėjo rodytis gatvėje. Pagaliau jis buvo alkanas, tad užsidaręs virtuvėje pradėjo ruošti valgį. Besidarbujant prie puodų, išgirdo durų trinkelėlį. Štai Pereira grįžo, pagalvojo Tomas.

— Elks čia! — sušuko jis. — Aš esu virtuvėje!

Asmuo pasirodė duryse. Bet tai nebuvo barzdotojis dailininkas Pereira. Tai net nebuvo vyras. Vieną naktį? Dvi? Tris. Kiek jis pažinojo Pereira, reikėjo tikėtis baisaus. Bet jis buvo priverstas laukti. Gal būtų atidengė jo pabėgimą ir dabar jis negalėjo rodytis gatvėje. Pagaliau jis buvo alkanas, tad užsidaręs virtuvėje pradėjo ruošti valgį. Besidarbujant prie puodų, išgirdo durų trinkelėlį. Štai Pereira grįžo, pagalvojo Tomas.

— Elks čia! — sušuko jis. — Aš esu virtuvėje!

Asmuo pasirodė duryse. Bet tai nebuvo barzdotojis dailininkas Pereira. Tai net nebuvo vyras. Vieną naktį? Dvi? Tris. Kiek jis pažinojo Pereira, reikėjo tikėtis baisaus. Bet jis buvo priverstas laukti. Gal būtų atidengė jo pabėgimą ir dabar jis negalėjo rodytis gatvėje. Pagaliau jis buvo alkanas, tad užsidaręs virtuvėje pradėjo ruošti valgį. Besidarbujant prie puodų, išgirdo durų trinkelėlį. Štai Pereira grįžo, pagalvojo Tomas.

— Elks čia! — sušuko jis. — Aš esu virtuvėje!

Asmuo pasirodė duryse. Bet tai nebuvo barzdotojis dailininkas Pereira. Tai net nebuvo vyras. Vieną naktį? Dvi? Tris. Kiek jis pažinojo Pereira, reikėjo tikėtis baisaus. Bet jis buvo priverstas laukti. Gal būtų atidengė jo pabėgimą ir dabar jis negalėjo rodytis gatvėje. Pagaliau jis buvo alkanas, tad užsidaręs virtuvėje pradėjo ruošti valgį. Besidarbujant prie puodų, išgirdo durų trinkelėlį. Štai Pereira grįžo, pagalvojo Tomas.

— Elks čia! — sušuko jis. — Aš esu virtuvėje!

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Vakaras poetui Antanui Gustaičiui pagerbti

Sukaktis ir pagerbimus, tikrai reikšmingą savo socialinio gyvenimo dalį, mes jau suspėjome pigiom pakulom apraizgyti. Tačiau sukaktys neišvengiamai ateina, neišvengiamai būna rengiami ir vienokio ar kitokio pobūdžio pagerbimai, nors sukaktuviniškai jų nenori ir kratosi. Taip, ačiū Dievui, gyvenimas rieda tradicinių ir pagirtinų papročių vage, o pašaipos, kaip muilo burbulai, sproginėja vis daugiau priplėkstančiame ore...

1907 m., kai Lietuvoj dar "tebeklestėjo" carinės Rusijos priespauda, gimė gausus būrys talentų, ligai nuiai pasireiškusį įvairiose mūsų mokslo ir meno srityse. Vienas paskui kitą gimė rašytojai Bern. Brazdžionis, Ant. Gustaitis, Pulgis Andriūšis, Ben. Rutkūnas, dail. Vytautas K. Jonynas, leidėjas J. Kapočius ir kt. Šie metai yra jų sukaktuviniai metai, galima sakyti, jų gyvenimo ir darbų atskaitiniai metai.

ST. SANTVARAS

Poetas Antanas Gustaitis ne iš karto prabilo humoru ir satyrom. Pradžioj jis kūrė gryniosios lyrikos eiles, mėgino savo jėgas dramaturgijoje — parašė komediją Slogučius, kurie buvo statomi Klaipėdos valst. dramos teatre, net ir Tremties metų metrašty dar jis buvo "rimtas" rašytojas — paskelbė jame scenos vaizdų pyne Sekminių Vainiką, daug sykių persiritusį per įvairias lietuvių scenas Vokietijoje ir Amerikoje. Satyrone ir humoran Ant. Gustaitis išitraukė sunkiu ir nedėkingu laiku — kai buvo pradėti rengti tremtinių literatūros vakarai Vak. Vokietijoje.

Anot Leon Cavallo, juk ir pajacas yra žmogus! Tai, savaime suprantama, ir satyrikas, kaip žuvis ant ledo, plakasi išsikvėpusiame išievių gyvenime, apžvelgia jį savo atlaidžia šypsena ir

kuria juoką "pro ašaras", juoką, kurio krioštolė atspindi mūsų pačių juokingą pavidalai.

Ant. Gustaitis savo poetinė kūryba, be abejonės, yra išgyvenamo laiko vaizdas. Kokias gelmes prieš savo akis turi, iš tokių ir savo įkvėpimą semia. Jo eilėse nesunkiai rasi veikėją, vaizbūną, nuotykių pasiilgusią moterį, svaigstantį smaguriautoją, veidmainingų kalbų sakytoją ir, kas svarbiausia, žmogaus bėgimą nuo bendrinių reikalų ir siekių, bėgimą nuo savęs ar tiesiog užsikalimą asmeniškame klate.

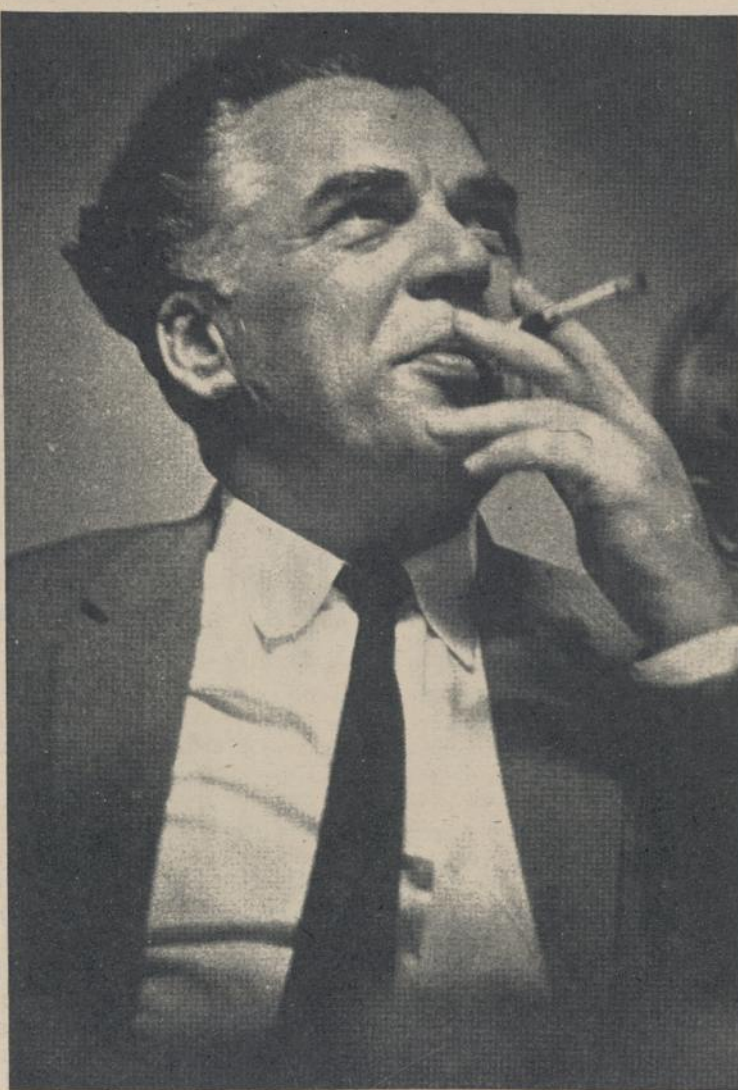
Gal klausit, ar visa tai yra juokinga? Labai juokinga, nes Ant. Gustaitis moka taip subtiliai į tą mūsų gyvenimo menkystę pažvelgti, tiek "nepaprastų" įvykių rasti, kad mes juokiamės ir nepykstam. Ir visa jo emigrantinė poezija nėra aktualijos, kurios, kaip vakarykštis laikraštis, kitą dieną savo sensacingumą praranda. Talentas ir yra ta Dievo dovana, kuri net ir tokiose skurdžiose gyvenimo aplinkybėse pajėgia sukurti išliekančių poezijos vertybių.

Poetas Antanas Gustaitis yra aistringas nuodėmės mėgėjas! Ką nors pamatęs pro kaimynės ar kaimyno langą, ką nors iš tolo išgirdęs, ką nors sutikęs savo bičiulių ar savo visuomenės silpnybėse — jis viską krauna ant savo plačių pečių. Galėtum net sakyti, kad jis yra per amžius vis į kitą asmenį persikūnijantis šykštuolis, veidmainys ir Don Zuanas...

Ir jis pats taria, kad daugumas jo satyrinių ir humoristinių eilėraščių yra aš t u t i n i a i, kildinami iš žodžio Aš. Tie ašutai yra kandūs, jie ir negali būti nekandūs, bet pilni elegancijos ir šmaikštaus karikatūros meno. Skaitai ar klausai — ir tiki, kad kitų nusidėjėlių pasauly beveik nėra, tik vienas Ant. Gustaitis nepajėgia išbristi iš didelių ir pragarą pelnančių nusidėjimų! Berods, tuose "ašutuose" ir slypi paslaptis, kad žmonės tautiečiai Ant. Gustaitį pamėgo, kad jų daugumas nevengia su juo susitikti ir net petis petin atsiremti, nesgi jis "nusavino" daugelį artimo silpnųjų, už daugelį pats vienas ryžosi būti juokingas ir nuodėmingas...

Ant. Gustaičio poetinė kūryba nestokoja klasikinio humoro, klasikinės satyros pradų. Klysti ir klaidas daryti — tuo tarpu yra amžina tiesa žmogaus gyvenime. Ant. Gustaitis "pamėgo" šias klaidas apdainuoti, bet jis nenukrypsta nuo žmoniškumo, neperpildo saiko, geras skonis ir tauri intencija yra akivaizdžios kolonos jo kūrybinėje kelionėje. Ir jo poezijos forma yra išieškota, išdailinta, skambi, muzikali, įvairi savo strofika ir ritmika — rafinuotas ir tikras meistro darbas.

Poetas Henr. Nagys, praėjusių metų rudenį Bostone aptardamas Ant. Gustaičio eilėraščių rinkinį Ir Atskrido juodas varnas, tokių minčių pareiškė: "Antanas Gustaitis mūsų išievoj gyvenime tapo trubadūru, bet jo dalia nepatraukli, sunkesnė už poetų lyriką,

Rašytojas Antanas Gustaitis, atšventęs 60 metų amžiaus sukaktį. Vyt. Maželio nuotrauka

ANTANAS GUSTAITIS

IR ATSKRIDO JUODAS VARNAS

Ir atskrido juodas varnas
Iš tėvelio dvaro,
Juodas varnas — velnio tarnas,
O stebuklus daro:

Žiebam žvakę jubiliejaus
Ir širdy paguodą,
O vėl galvą pakylėjus, —
Juoda, juoda, juoda...

Juodos mintys rimais skelias,
Juodos žygių vyžos,
Juodas prieky laisvės kelias,
Juodas atsigrįžus.

Nešam juodą aukso maišą
Juodžiam, ariam, škotam,
Povo plunksnom apsikaisę
Juodą kiaulę skutam.

Juodas frakas dengia poną,
Juodas skvernas — ryžtą,
Juodos rankos glamžo žmoną,
Tarsi juodą vištą.

Iš dangaus, juodai užklotą,
Pučia vėjas šaltas,
O ant juodo žemės ploto
Tik aš vienas baltas...

nes jo poezijos tiesa daugelio nesurasta, nepastebėta ir, lengvapėdiškai juokiantis, pamirštama. O Gustaitį, tokį trubadūrą, mes turim tik vieną. Kai skaitom ar jo klausom — juokiamės iš savęs, juokiamės iš savo skausmo". Henr. Nagio pastabos taiklios — vargu čia reikėtų ką nors daugiau pridėti.

Vakaras poetui Ant. Gustaičiui pagerbti buvo surengtas gegužės 27 d. So. Bostono Lietuvių Piličių Draugijos III a. salėj. Vakara surengė L. B. Kultūros klubo valdyba, kurios pirmininkė praėjusį sezoną buvo Beatričė Kerbelienė. Ji pati vadovavo ir vakaro programai.

Filosofas žvilgsniu į Antaną Gustaitį, kaip kūrėją ir žmogų, pažvelgė dr. Juozas Girnius. Dalia Juknevičiūtė-Mackuvienė su akivaizdžiu dailiojo žodžio skaitytojos talentu paskaitė pluoštą Algimanto Mackaus eilėraščių ir ištrauką iš Vinco Krėvės Gilšės. Skambiu ir dailiu balsu, ge-

ra ir išraiškia tarsena keletą scenų iš savo scenos veikalo Pypkės ir Duobkasių paskaitė dramaturgas Kostas Ostrauskas. Aš svečių greton įsijungiau keletą eilėraščių, kurių vienas — Nerimo akivaizdoj — yra skiriamas poetui Antanui Gustaičiui. Pats sukaktuviniškas atsiliepė padėkos žodžiu ir paskaitė keletą savo naujų satyrinių poemų. Ant. Gustaitis Bostone yra gyva ir veikli siela. Jis ir Dramos Sambūrio pirmininkas, ir liuanistinės mokyklos vedėjas, ir beveik kiekvieno čionykščio kultūrinio žygio dalyvis bei karėiva. Čia gimsta ir tai, kas Ant. Gustaičio gyvenime reikšmingiausia — jo humoristinė ir satyrinė poezija.

Ant. Gustaičio pagerbimas buvo neišvengiamas, kaip buvo neišvengiama jo amžiaus sukaktis.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

BENT TIEK ATITAIŠĖ...

Boston THE CHRISTIAN SCIENCE MONITOR gegužės 22 d. paskelbė atitaisymą prie savo balandžio 7 d. apžvalgos apie rusų dailės parodą Japonijoje. Toj apžvalgoj dailininko J. Kuzminskio raizynys "Anoj pusėj ežerelio trys liepelės žydėjo" buvo apibūdintas, kaip bizantiškas rusų pasakų (skazki) būdingųjų bruožų perteikimas...

Atitaisyme dabar jau tiksliai išversti raizinyje esamieji dainos žodžiai, apibūdinta dainos reikšmė, paaiškinta, kad "bizantišku" buvo pavadintas tik figūrų išdėstymas raizinyje, ir atitaisymas baigiamas pareiškimu, kad "tarp baltiečių ir bizantiško meno nėra nei istorinio, nei etninio ryšio".

Laikraščio skyrėriaus redaktorė, atsakydama į Vliuko vicepirmininko J. Audėno laišką, atkreipusį redakcijos dėmesį į minėtosios apžvalgos komentary savotiškumą, paaiškino, kad taip įvykę greičiausia todėl, kad apžvalgininkė neapdairiai pasidavusi parodos katalogo įtaigai. Jos dėmesį patraukusieji kūriniai buvo parodoj, kurios katalogas rodė, kad tai Rusijos Japonijon atvežta dailės paroda.

Dar nė vienam lietuvių dailininkui dabartiniais laikais nėra pasisekę pasirodyti su savo kūriniams užsieniuose individualiai, nors kvietimų (bent į Paryžiaus galerijas) ir pastangų išvykti ar bent kūrinius išsiųsti yra buvę.

Į "platųjį pasaulį" išsi-veržti lietuviams dailininkams dabar kartais pavyksta tik per Sovietų Sąjungos oficialiai organizuojamas parodas. Bet jose visiems uždedama bendra Sovietų Sąjungos etiketė. O žiūrovai tą etiketę skaito paprastai, — Rusija...

Šio įkyraus priklausomybės ženklo negalėjo nusikratyti net ir pats J. Kuzminskis, Lietuvos dailininkų (tiksliau — Rusijos dailininkų organizacijos Lietuvos įsteigto padalinio) pirmininkas, o dabar net ir neva "respublikos viceprezidentas".

Lietuvoj dabar kai kas apgailli, kad Čiurlionis savo laiku Londone bene bus buvęs sutapdintas su rusais dailininkais, kai jo darbų, regis, buvę ten surengtoje Rusijos dailininkų kūrybos parodoj... Dabar panašiai atsitiko ir su Kuzminskiu, po rusų etikete patekusiu Tokio parodon. (ELTA)

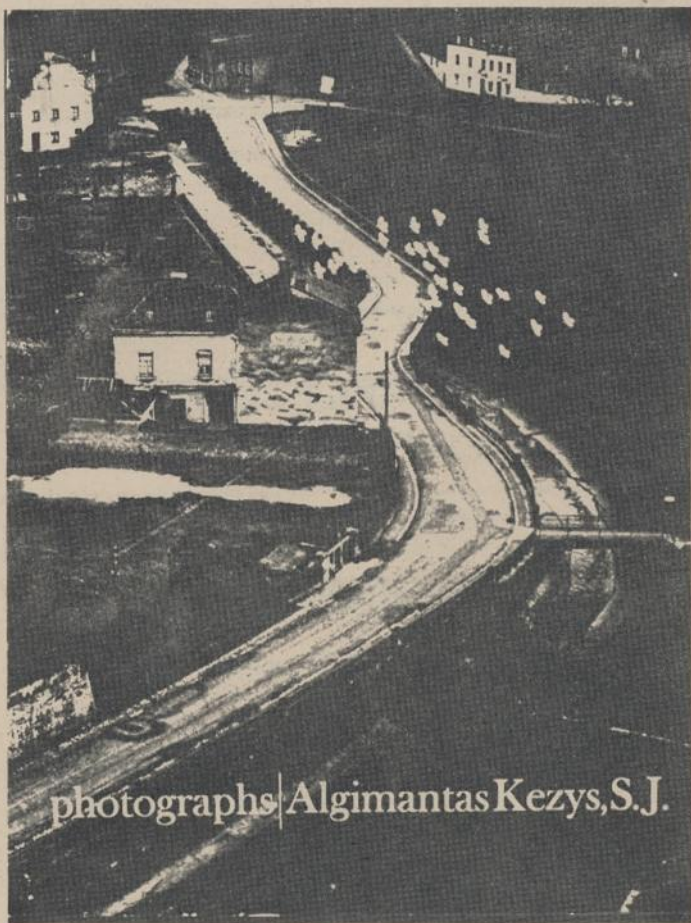
HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
JIG BORE
OPERATORS
O.D. & I.D. GRINDERS
LATHE HANDS
HARDINGE
OPERATORS
INSPECTORS
LAP HANDS

Must have experience on precision & prototype work. And be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerances. All fringe benefits & overtime.

SPEEDRING CORP.

7111 E. 11 Mile Rd.
Warren, Michigan

photographs Algimantas Kezys, S.J.

Populiarus Amerikos foto žurnalas "Modern Photography" birželio mėnesio numeryje įdėjo reportažą apie lietuvių foto menininką Tėv. Algimantą Kezį, S. J., užvardintą "Dramatic Photos from Ordinary Scenes". "Tevas Kezys mus gali kai ko pamokyti apie foto meną", rašo redaktorius J. Scully, pristatydami fotografavimo pažiūrą ir techniką šešių puslapių aprašyme iliustruotame su šešiolika nuotraukų. Toje pačioje žurnalo laidojė yra recenzuojama ir Tėvo Kezio knyga. PHOTOGRAPHS by Algimantas Kezys, S. J. 74 pages, Loyola Univ. Press, \$3.95, kuri gavo dvi premijas (graphic art book awards) iš Midwest Books Competition, Louisville Universitete ir the Chicago Graphic Show.

LIETUVOS VĖLIAVA NAUJAME ATLASE

Dauguma naujai išleidžiamų žemėlapių ir atlasų Baltijos valstybes vaizduoja Sovietų Sąjungos dalimi. Mūsų veiksniai ir atskiri asmenys nekarta prieš tai protestavo, bet nieko nelaimėjo. Tuo klausimu rašiusiems itin arogantiškai atsakė Rand McNally kartografinės bendrovės.

Todėl verta susidomėti Baltijos valstybes gan korektiškai vaizduojančios kartografinės bendrovės leidiniais. Tai Hammond Inc., Maplewood, New Jersey. Nors ir jos atlasuose bei žemėlapiuose Baltijos valstybės parodomos Sovietų Sąjungos respublikomis, tačiau visada pridėdama pastaba, kad "Jungtinių Valstybių vyriausybė nepripažino Estijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą ir nepripažįsta galutinę Lenkijos administracijos vakarinę de facto ribą Vokietijoje (Oderio-Neisės liniją)", arba -- "Šiame žemėlapyje parodyti pokariniai teritoriniai pakeitimai nereiškia galutinio sienų statuso. Tik pasirašius taikos sutartis tuos pakeitimus bus galima laikyti oficialiais ir galutiniais".

Baltijos valstybių savitumą ir jų skirtingą teisinę padėtį nuo kitų sovietinės imperijos respublikų dar daugiau išryškino Hammond atlasų paskutinė, 1966 m. laida. Čia randame atskirą Baltijos valstybių skyrį su jų politiniu žemėlapiu, statistiniais duomenimis ir vėliavomis. Tai tikrosios, tautinės Lietu-

vos, Latvijos ir Estijos vėliavos, o ne sovietų primestosios. Šios laidos atlasuose tokiuose skyriuose vaizduojamos nepriklausomos valstybės ar jų grupės -- sovietinės respublikos savų skyrių neturi, nėra ir jų vėliavų.

Baltijos valstybės parodytos jų dabartinėse, sovietinių respublikų administracinėse sienose. Prieškarinės sienos pažymėtos taškeliu. Jos ir yra tikrosios, tarptautinėmis sutartimis nustatytos Estijos ir Latvijos sienos. Deja, Lietuvos rytuose taip pažymėta ne jos valstybinė siena su Sovietų Sąjunga, kuri galiojo prieš okupaciją, bet 1923-1939 m. demarkacijos linija. Šiuo atveju Hammond atlasų naujoji serija yra nekonsekventiška. Buvusioji demarkacijos linija Lietuvos rytuose teisiškai ir politiškai labai panaši į 1949 m. Kašmiro paliaubų liniją tarp Indijos ir Pakistano, kurios šių atlasų žemėlapiu visai nežymi, nors ji ir dabar faktinai galioja. Todėl atrodo, kad nežymint šiuo metu galiojančios, nors valstybinė siena ir nepripažintos, paliaubų linijos, nėra pagrindo žymėti prieš 28 metus pranykusią demarkacijos liniją, kurios teisėtumo nepripažino ne tik Lietuva, bet ir eilė to laiko didžiųjų valstybių -- Vokietija, Sovietų Sąjunga, Didžioji Britanija (pagal Winston Churchillio 1944 m. vasario 22 d. pareiškimą parlamente).

Nors sovietai net ir rusų kal-

boj vartoja lietuviškus Lietuvos miestų vardus, dauguma amerikiečių žemėlapių ir žodynų vis tiek sugeba juos iškraipyti. Lietuviškus, latviškus ir estiškus vietovardžius, rusiškuose žemėlapiuose perrašytus rusiškomis raidėmis, jie verčia atgal į lotynišką raides ir iš Vilniaus gaunasi Vilnyus, iš Šiaulių -- Shauliai, iš Švenčionių -- Shvenchionis, Hammond leidiniai į tokias keistas transformacijas neleidžia ir Baltijos kraštų vietovardžius žymi taip kaip jie rašomi atitinkamo krašto kalba, taigi Lietuvoje -- lietuviškai. Tik Vilnius vadinamas savo senu angliškų vardu Vilna, kuris anglų kalboje toks išliko nuo viduramžių. Jo lietuviškas vardas nurodomas skliauteliuose.

Istoriniuose Hammond atlasuose įdomus 1559 m. Europos žemėlapis. Čia matome Lietuvą kaip vieną didžiausių Europos valstybių, dar nedaug sumažėjusią nuo savo didžiausio išsiplėtimo Vytauto laikais, nors jau turkų ir totorių atstumtą nuo Juodosios jūros. Lietuva aiškiai atskirta nuo Lenkijos, nors abi valstybės pažymėtos ta pačia spalva. Taip žymimi visi vienam valdovui priklausomi kraštai, pav. Habsburgų valdomos Ispanija, Olandija, Neapolis, Sicilija ir Sardinija. Vėlesnius laikus vaizduojančiuose žemėlapiuose Lietuvos siena su Lenkija nebežymima ir visa Lenkijos-Lietuvos Respublika klai-

dingai vadinama Lenkijos karalyste. Lietuva po Liublino unijos pažymėta kaip geografinis -- istorinis kraštas, bet ne valstybinis vienetas. Betgi vaizduojant panašius įvairių laikotarpių kitų valstybių junginius, parodomas susijungusių valstybių savitumas -- Vengrija skiriama nuo Austrijos, Islandija nuo Danijos, Skotija nuo Anglijos. Yra ir kitų netikslumų, pav. 1200 m. Europos žemėlapyje Vilnius ir visa Lietuvos pietinė dalis nuo Naručio ežero -- Kernavės -- Kau no -- Jurbarko parodyta Rusijos ribose. Iš tikro senosios Rusijos kunigaikštiai buvo užėmę tik Gardiną ir jų valdžia nesie-

VIRŠUJE: Detroito Aušros lit. mokyklos 1967 m. abiturientai. Pirmoj eilėj iš kairės: M. Baltrušaitytė, V. Kaulėnė, A. Mikailaitė, K. Miškinis, V. Skutytė, B. Butkutė, L. Garlauskaitė, R. Gaižutis, J. Kriaučiūnaitė, E. Kasputis. Stovi: R. Mikulionytė, D. Valytė, S. Biržytė, A. Norus, L. Paškutė, D. Gaižutytė ir R. Putriūtė.

J. Gaižučio nuotrauka

diena teka sienomis vanduo. Prašome padėti.

— Gerai, sutvarkysim, — žada.

Praeina diena. Vanduo teka. Namų valdyba tyli. Kita — teka jau ir ketvirtame aukšte. Namų valdyba tyli...

...Štai vakare jūsų bute truko čiapas. Lauk bėdos. Atvažiuos vyrai... Išjungs vandenį ne tik jūsų bute, bet ir visame name... trūkčio čiapo ir namų valdybos technika nepakeis. NETURIME...

...namų valdybos lopo tik skylės. Jų nemažėja, o daugėja, nes kasmet pastatoma šimtai naujų namų... Suinteresuotumo nėra, kontrolės taip pat nėra...

Taip rašo žmogus, kuris žino: miesto statybos-remonto baro viršininkas. Bet kaip pyksta rev-jubiliejininkai, kai iš to padaroma išvada, kad ta skubioji (vis tam "spaliui" pagerbti!) statyba, šiaip ar taip, išina naujų lūšnynų statyba...

MIRĖ

O. DAUGUVIETIENĖ

Gegužės 15 Vilniuje mirė aktorė Olga Kuzmina-Dauguvietienė, pirmoji režisieriaus Boriso Dauguviečio žmona. Ji gyveno Lietuvoje nuo 1920 metų. Nuo 1946 metų vaidino tada Vilniuje įsteigtame rusų teatre.

(E)

PIRKITE MAY'S KASDIEN: MIESTE 9:30 IKI 5:45; PIRMAID. IR KETVIRTAD. IKI 9 V. V.; SKYRIUOSE KASDIEN 9:30 IKI 9:30

NAUDOKITE EAGLE STAMPS KAIP PINIGUS MAY KRAUTUVĖJE

MAY'S ALL 7 STORES BASEMENTS

SPECIALUS PIRKINYS!

Mergaitėms, Panelėms lietui ar saulei

PALTAI

6.44

Reg. 10.99 iki 12.99

- MERGAITĖMS 5 IKI 13
- PANELĖMS 8 IKI 18

Nepaprastas pasirinkimas puikių bet kuriam orui paltų, devimų lietingą ar saulėtą dieną! Kiekvienas geriausios rūšies! Pasirinkite iš išverčiamų, lygių, su diržais. Raskite Chesterfields ir Balmacons. Rinkitės iš mėgiamiausių spalvų: baltų, raudonų, žalių, rudų, aqua, rusvų ar juodų.

Tik 500 parduodami
už žemą kainą

Gaila, nepriimami užsakymai paštu ar telefonu

BASEMENT LADIES' COATS, ALL 7 STORES, INCLUDING SHEFFIELD

NAUJŲ LŪŠNŲNŲ STATYBA

Gegužės 26 d. TIESA džiūgavo, kad per 200 šių (rusų revoliucijos jubilėjaus) metų dienų Vilniaus statybininkai pastatė namų, "kuriuose butus gavo daugiau kaip 2 tūkstančiai šeimų". Išėitų, kad Vilniuj dabar jau kasdien pastatoma vidutiniškai lyg po vieną dešimties butų namą.

Vos spėjo taip pagrįstai ar nepagrįstai pasidžiaugti tokia optimistiška statistika, gegužės 28 d. ta pati TIESA jau visiškai kitaip prabilo apie "namą, kuriam gyvenama". Kalbama apie tuos greitomis statomus naujuosius namus:

"Iškurtuvės... dešimtys tūkstančių naujakurių... kur nebūsi laimingas! Naujas butas!... Bet prašina kiek laiko ir tenka... praveriti namų valdybos duris.

— Blogai. Gyvenu penktame aukšte ir jau kelinta

(apg)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

susijungusi prie

PODAROGIFTS, INC.

Priima Sovietų Sąjungoje gyvenantiems giminėms užsakymus B U T Ų, o taip pat, Sovietų gamybos prekių: — AUTOMOBILIŲ, ŠALDYTUVŲ, TELEVIZIJOS APARATŲ, SKALBIAMŲ MAŠINŲ, PRODUKTŲ ir t.t.

Informacijų ir nemokamų katalogų galite gauti vyriausioje įstaigoje arba visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

45 WEST 45th STREET. NEW YORK, N. Y. 10036
TEL. CI 5-7905

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Teisininkų susirinkimas šaukiamas Lietuvių Teisinių Draugijos Clevelando skyriaus, įvyks birželio 11 d., 4 val. po pietų, teisin. Jurgio Stravinsko bute, 1225 E. 79 St., Cleveland, Ohio 44103.

Teisininkas Stasys Lazdinis skaitys paskaitą "Lenkijos teismai ir tautinės mažumos nepriklausomybės laikais".

Skyriaus nariai maloniai kviečiami į susirinkimą atsilankyti.

• Jonas Dobrovolskis, buvęs Lietuvos Univeristeto geografijos katedros asistentas, mirė Clevelande birželio 5 d.

Romas Zylė, priklausęs Clevelando Žaibo sporto klubui ir skautų organizacijai, šiuo metu atlieka karinę prievolę Jackson Park, Ill., kur priskirtas prie šunų apmokymo centro. Nuotraukoj jis su savo šuniu Prince.

• Irena ir Stasys Paulauskai, pereitą vasarą lan-

Silvija Obelenytė ir Tadas Macevičius gegužės 6 d. sukūrė lietuvišką šeimą. Sutuoktuvės įvyko Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Nuotraukoj jaunieji piauna vestuvinį tortą.

V. Pliodžinsko nuotrauka

keši Lietuvoje ir Lenkijoje, iš tų kelionių jiems pasisekė parsivežti neoficialiai padarytų filmų. Clevelando televizijos programa "Adventure Road" paprašė Paulauskų parodyti šiuos filmus savo programoje.

Filmas apie Lietuvą bus rodoma birželio 15 d., 7:30 val. vak.

Šiam rodimui pajavairinti, Paulauskai dar įfilmavo lietuviškų tautinių šokių fragmentus, atliekamus Clevelando "Grandinėls" šokėjų.

BIRŽELIO TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Birželio trėmimų minėjimas šiais metais Clevelande įvyks birželio 18 d. pamaldomis abiejose lietuvių katalikų parapijose. Organizacijos kviečia mums

dalyvauti su vėliavomis Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje 10 val. 30 min. Tuoju po sumos automobilių palyda vykstanta į kultūrinius darželius. Pagrindinę kalbą darželiuose pasakys jaunosios kartos veikėjas dr. A. Budreckis iš New Yorko. Meninę programą atliks Čiurlionio ansamblio choras vadovaujamas A. Mikulskio. Į minėjimą yra pakviesti keli valdžios pareigūnai. Tikimasi, kad dalyvaus miesto burmistras.

Clevelando Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus valdyba kviečia visus lietuvius pamaldose ir paminėjime darželiuose gausiai dalyvauti.

NAUJOSIOS PARAPIJOS RAJONE

Euclid Barber Shop
559 East 185 Street
lietuvių kirpėjas — Vincas Gelgotas.

Kirpykla atidara nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vak., išskyrus trečiadi. Šeštadieniai ligi 5 val. vak.

(61-66)

PARDUODAMAS NAMAS

East 185 gt. ir Neff Road rajone 2 miegamųjų kolonijal — vienas 11x17. Padalintas rūšys su išbaigtu svečių kambariu (recreation room). Įrengtas porčius. Viskas išklota kilimais. Didelis, tvora aptvertas sklypas. 2½ maš. garažas. Tik rimtam pirkėjui.

943-9662

nuo 8 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadi. iki šeštadi.

(66-68)

• Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

SĖKMINGAS KONCERTAS

Čiurlionio ansamblio ir Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tautinių šokių Suktinio grupės koncertas šauniai atnaujas birželio 3 d. Slovėnų auditorijoje.

Svečių — žymia dalimi ansamblio gerbėjų, koncerto rėmėjų ir šokėjų tėvėlių — prisirinko apie 300. Nors pradžia gerokai pavėluota, kas žiūrovų domėjimąsi silpnina ir susikaupimą mažina (žinomas visų teatrų dėsni), tačiau išpūdingos kūrybinės akimirkos, tikrojo meno burtai susirinkusiųsios pakankamai paveikė.

Programa neperkrauta, rimtai apsvaistytos dalys bei jų ilgumas. Koncertas dviejų dalių. Pirmojoje ansamblio dainavo Dainininkų

maršą — J. Gaidelio, Kai aš jočiau — A. Mikulskio harm. liaudies dainą, Atsikėlus ankstyvą rytelį — V. K. Banaičio harm. l. d., Išgertuvių dainą — A. Mikulskio harm. l. d. ir Martyno Jankaus dainą — S. Šimkaus harm. l. d., o šokėjų grupė atliko Landytinį Mikitiene ir Gyvatarą. Antroje dainuota žalia žolė žudyjo — S. Šimkaus harm. l. d., Mergužėlė mano miela — J. Gruodžio stiliz. l. d., Oi, pasakyki man, sauluzėle — S. Šimkaus stil. pagal l. mel., Oželis — S. Šimkaus laisvai stil. l. d. ir Paskutinis vakarėlis — V. K. Banaičio harm. l. d., šokta Grandinėls, Jonkelis ir Vėjo polka. Maloni programos puošmena buvo pabaigai pridėti šokiai Kalvelis ir Malūnėlis, ansamblui belaidint dainelėmis — A. Mikulskio harm. Dirigavo muz. A. Mikulskis, pianu lydėjo chormeisteris R. Babickas, tautinių šokių mokytojai — J. Kavaliūnaitė ir M. Leknickas. Gaila, kad gabus ir patikimas akordeonistas, įvairiais atžvilgiais tikslus ir muzikalus, programoje nepaminėtas.

Čiurlioniečių choras, kad ir nepilnos sudėties, pasirodė plačiai žinomomis ir visur pripažįstamomis savo muzikinėmis įtaigomis, programos turinio, nuotaikų ir visokių plonybių rūpestingu perteikimu. Jeigu pradžioje Dainininkų maršas praskambėjo lyg truputį nedrąsiai, tai juo toliau, juo labiau švelnūs ir galingi, kuklūs ir veržlūs sąskambiai masino ir jaudino publiką. Nelieta abejonių, kad Banaičio ir Šimkaus kūriniai labiausiai priartėjo prie tikslo. Solistų Gilio ir Grigaliūnaitės trumpučiai ir posmelių įvada dainoje "Kai aš jočiau" įdomiai pagražino visumą. Pirmąją dalį bebaigiant, jau teko Martyno Jankaus dainos vieną dalį pridėti bisui.

Suktinio grupė jau rodo žymios pažangos. Susisokta, įtikinamai susiderinta.

Lengvumas pagirtinas. Kartais pasitaikančios nelengvos pastangos nuslėptos.

Gal tik vienas kitas bėrnėlis retkarčiais atrodė įsitempęs ir susirūpinęs. Veidai šviesūs, šypsniiai malonūs, kai kurių mergaičių net žavūs, rankos lengvos, judesiai minkšti. Ne visai aišku, kodėl "Mikitieneje" mergaičių žingsniai vietomis per daug sumažinti.

Po pertraukos choras dar įmantresnis. Salės prielankumas visiškai. "Oi, pasakyki" atspalvių poveikiai tikrai neužmirštini. Bosai "Oželyje" truputį atsiliko ritme, bet tai buvo trumpas, beveik nepastebėtas "nusisėjimas". Bendrai šitame koncerte bemaž viskas žinoma, naujų kūrinių mažai, bet priimta labai įdomiai. Aišku, kad žymią programos dalį norėtasi klausyti visada. Nenu-sibostų — ir klausytojų išgyvenimai nė kiek nubluktų.

Suktinio grupėje jau parodyta, nors ir mažesnėje sudėtyje, jaunesnieji šokėjai. Su pasitenkinimu sekta jų linksmas, gyvas vienas šokis, be "vaikiškų" netikslumų, be neapskaičiuotų įsibėgėjimų ir dailiais deriniais. Vyresnieji dabar šoko vėl sklandžiai ir nuotai-kingai. Vien tik pažymėtina, kad Vėjo polkos laukta kiek kitokios. Susidarė įspūdis, jog tatau gal "vė-jelio" polka arba — ne polka. Ar neperlengva? Ar ne-permaža smarkumo?..

Sokiai su dainuojančiu choru labai užimponavo. Ypatingai Malūnėlis — plačiais sparnais, dideliais šuoliais ir vis dėlto suderintais junginiais. Gyvą šoki dainą dar labiau gyvina. Gaivinantieji, džiūgaujantieji polkiai.

Mokyklos vedėjas A. Tamulionis trumpu, bet turinčiu žodžių visiems padėkojo. I. Bublienė dar trumpiau kalbėjo (kodėl taip tyliai?) angliškai.

Vadovaujantiems asmenims prisegta gėlių ir įteikta dovanėlių.

Vladas Braziulis

HELP WANTED MALE

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
Cleveland, Ohio
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-
HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

CAUSITE GERĄ VALANDINI
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS.

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL
341-1700

for an interview convenient
for you.

WANTED EXPERIENCE
GLAZIERS (20)

Must have experience in store front
metals.

IMPERIAL GLASS & DOOR CO.

6517 Bessemer St.

Cleveland, Ohio

216 — 271-2200

(63-69)

PAVASARINIAI IR VASARINIAI SIUNTINIAI 1967 METAMS

Iš daugelio specialiai sudarytų mūsų siuntinių 1967 metų pavasariui ir vasarai siūlome du, kurie yra labai praktiški, už žemą kainą ir į juos yra įtraukta viskas, kas labiausiai reikalinga Jūsų artimiesiems.

Žinoma, taip pat, kiekvienas siuntėjas gali sudaryti dovanų siuntinį savo nuožiūra pasinaudodamas mūsų kainoraščiu.

MOTERIŠKAS (1967).

Nailoninis su diržu itališkas lietaiškis, 3 yd. vilnonės angliškos kostiumui medžiagos, 4 yds. puikios suknelės medžiagos, 1 kompletas nailoninių apatinių rūbų, 2 p. geriausios rūšies nailoninių kojinių, 1 šilkinė gėlėta skarelė, 1 nailoninė skarelė, 12 specialiai parinktų namų darbui adatų, 2 špulės labai stiprių siūlų, 1 trumpom rankovė megstukas.

Kainuoja \$75.00.

VYRIŠKAS (1967).

Itališkas nailoninis su diržu dėvimas lietaiškis 3½ yds. angliškos vilnonės kostiumui medžiagos, 2 nailoniniai vyr. maškiniai, 1 terylynas kaklaraštis, 1 kompletas apatinių rūbų, 2 p. nailoninių arba vilnonių kojinių, 12 įvairaus dydžio adatų, 2 špulės labai stiprių siūlų, 3 jarda vilnonės paltui medžiagos.

Kainuoja \$75.00.

Jungtinis moteriškas 1967 ir vyriškas 1967 siuntinys kainuoja \$135.00.

Tebesiuočiamės ir visus kitus mūsų anksčiau skelbtus siuntinius dar vis už tą pačią kainą.

Automobilius, dviračius, motociklus, siūvamasias mašinas, svaiginamus gerimus, tabaką ir maistą (sov. gamybos), pristatome iš kooperatyvų Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Persiunčiame ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius.

BALTIC STORES LTD. (Z. JURAS)
421 Hackney Rd., London, E. 2., England.

Seniausia šioje srityje lietuvių firma, greitas ir garantuotas pristatymas.

Atstovai:

A. Kušinskis, 167 College St., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, R. R. #2, Port Arthur, Ont., Canada.

Galime pervesiti ir pinigų, už ką gavėjas turi teisę pasirinkti kas jam patinka iš specialių krautuvių.

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

MAJOR LEAGUE PRO SOCCER FOOTBALL CLEVELAND STADIUM

Sekmadienį, birželio 11 — 2 val.

CLEVELAND-STOKE CITY (ANGLIJA)

PRIEŠ SAN FRANCISCO-ADO (OLANDIJA)

Bilių kainos:

Ložės, rezerv. bil. \$5, \$4, \$3

Bleachers \$2

(Tik rungtynių dienai)

Išgyti:

Richman's

736 Euclid

ar

Stadione — Gate A

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DĖL KREPŠININKŲ IŠVYKOS LIETUVON

Birželio 3-4 dienomis Clevelande įvykusi šalfas S-gos konferencijoje Centro Valdyba, gavusi platesnių informacijų ir išklaušiusi išsamių pasisakymų apie privačių žmonių grupės organizuojamą krepšinininkų turistinio pobūdžio išvyką į okupuotą Lietuvą, pareiškia:

1. Š. Amerikos Lietuvių Sporto Sąjunga su minėta išvyka nieko bendro neturi;
2. Centro Valdyba jokių įsipareigojimų nėra padariusi.

ŠALFAS S-gos nariai yra prašomi laikytis lietuvių bendruomenei vadovaujančių organų nustatytos linijos.

Centro Valdyba

POSĖDŽIAVO VLIKO TARYBA

VLIKO TARYBA buvo susirinkusi gegužės 26 d. (Paprastiniai jos posėdžiai įvyksta maždaug kas du mėnesiai).

Šiame posėdyje Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas — apžvalginiam pranešimui ir atsakydamas į gausius tarybos narių paklausimus — išsamiai nušvietė savo patyrimus apsilankymu metu Europoje (ypač Romoje, Vatikane, Madride ir Paryžiuje), Hamiltone, Toronte, Clevelande ir Chicagoje.

Buvo paliesti visi su Vliko uždaviniais susiję įvykiai bei klausimai, šiuo metu išskylančieji tarptautinėje plotmėje ir lietuvių visuomenėje. Kartu buvo peržvelgtos galimybės atsiliepti į tuos įvykius arba išspręsti klausimus.

Vliko vicepirmininkas J. Audėnas apžvelgė sausio 14-15 d. veiksmų konferencijos nutarimų vykdymo eigą ir painformavo tarybą, kad:

1) Šiemet numatoma išleisti antra papildyta bei pataisyta 1965 m. išleistosios V. Vaitiekūno brošiūros LITHUANIA laida;

2) Baigiamas rengti sąlankos (folder) pavidalo informacinis leidinys apie Lietuvą, skiriamas dideliais kiekiais skleisti nelietuvių tarpe, ypač mokyklose;

3) Lietuvos Tyrimo Institutas priėmė Vliko pasiūlymą rengti knygą lietuvių tautos genozidui nušviesti ir jau kaupia jai medžiagą.

Be to, tarybos nariai buvo supažindinti su Vliko valdybos priimtu Washingtono rengiamos Politinės Konferencijos (1967 m. spalio 21-22 d.) dienotvarkės projektu. Projektas netrukus bus pateiktas apsvaistyti kitoms konferencijoj dalyvausiančioms organizacijoms bei institucijoms.

Taryba taip pat buvo informuota apie 1968 metų minėjimų lėšoms telkti komiteto ir informacijų tarybos prie Eltos sudarymą. (ELTA)

SUDARYTI KOMITETAI

Vykdam 1967 m. sausio 14-15 d. New Yorke įvykusios konferencijos nutarimus, sudarytas Lietuvos Valstybės Atstatymo Penkiasdešimtmečio Jungtinis Finansų Komitetas. (Angliškai komitetas bus vadinamas — United Lithuanian Finance Committee).

Komitete, kuris galės būti ir papildytas, dabar yra

šeši nariai: Vliko pavedimu — prel. Jonas Balkūnas ir Petras Minkūnas; Lietuvos Laisvės Komiteto pavedimu — Antanas Reventas ir Vytautas Banelis; Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pavedimu — Domas Penikas ir Henrikas Miklas.

Komiteto prezidiumas: prel. J. Balkūnas pirmininkas, D. Penikas vicepirmininkas ir P. Minkūnas išdininkas.

Sudarytas ir sausio mėn. konferencijoj numatytos Eltos Informacijų Tarybos branduolys. Šioje taryboje tuo tarpu irgi yra šeši nariai: Romas Kezys ir Antanas V. Sniečkus Vliko pavedimu, dr. Jonas Puzinas ir Vytautas Vaitiekūnas Lietuvos Laisvės Komiteto pavedimu, Bintaugas Sabaitis, S. J. ir Emilija Čekienė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pavedimu.

Adresas susisiekti su finansų komitetu ar informacijų taryba — 29 West 57 St. — 10 Fl., New York, N. Y. 10019.

Čekiai bei perlaidos finansų komitetui rašytini UNITED LITHUANIAN FINANCE COMMITTEE vardu. (ELTA)

DETROIT

BIRŽELIO MINĖJIMAS

Pabaltijo tautų komiteto Detroite ruošiamas birželio minėjimas, įvyks šį sekmadienį, birželio mėn., 11 d., 5 val. vak. Lietuvių Namuose.

Programa trumpa ir nevarginanti. Po oficialios ir meninės dalies, seks kavutė. Tuo norima suteikti progą, estams, latviams ir lietuviams arčiau savo tarpe pabendrauti, geriau pažinti vieni kitus, pasijusti esant vienos, artimos šeimos nariais. Tikima, kad šis, toks pirmasis bandymas, ras pritarimo pabaltiečių tarpe.

APAČIOJE: Detroito Aušros lit. mokyklos 1967 metų laidos pirmųjų ir antrųjų vietų mokslė laimėtojai. Stovi iš kairės: V. Bludziūtė, R. Kaunelytė, B. Kutkutė, A. Mikailaitė, G. Duobaitė, A. Kasputytė, R. Biljūnaitė, D. Kalvėnaitė, V. Pranėnaitė, R. Savickas, K. Mičiūnaitė, V. Brizgys, R. Neverauskaitė, E. Lelis, T. Zarrankaitė, R. Urbonaitė ir V. Neverauskas.

J. Gaizučio nuotrauka

DAR YRA VIETŲ EKSKURSIJOJ Į EUROPA

Kas dar norėtų gali važiuoti į Europą su Lietuvių Studentų Sąjungos ekskursija. Kehones kaina tik 350 dol. Išvykstam liepos 6 iš New Yorko ir grįžtam rugpiučio 16. Prašom registruotis pas M. Gailiūšytę: 1829 Lampson Rd., Cleveland, Ohio 44112, tel. (216) 481-2164.

• Vilties Draugijos narių suvažiavimo progą savo įnašus papildė: Dr. J. Ramūnis — 20 dol., Vyt. Lozoraitis — 10 dol., Juozas G. Matulevičius — 20 dol.

MUZIKINIS PAMINKLAS LAISVĖS KOVŲ DALYVIAMS

Artėja Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50 metų sukaktis. Chicagos Lietuvių Taryba ryžosi pastatyti muzikinį paminklą visų amžių Lietuvos laisvės kovų dalyviams. Poetas Stasys Santvaras parašė kantatą "KOVOTOJAI" žodžius, Kompozitorius Julius Gaidelis kūrė muziką. "Kovotojų" kantata pirmą kartą bus išpildyta Chicagoje 1968 m. Vasario 18 dieną Civic Operos rūmuose, minint Jubiliejinus metus.

Chicagos Lietuvių Taryba kreipiasi į visus lietuvius ir kviečia savo aukomis prisidėti prie laisvės kovų dalyviams muzikinio paminklo pastatymo.

Auką siųsti Chicagos Lietuvių Tarybos išdininko adresu: A. Valonis, 2201 W. Cermack Rd. Chicago, Ill. 60608. Būtinai reikia parašyti: auką "Kovotojų" kantatai.

BOSTON

I. VASYLIŪNO MOKINIŲ KONCERTAS

Sekmadienį, birželio 11 dieną, 2 val. 30 min. po piet South End Music Centre, 32 Rutland Street, Boston, Mass. įvyks Izidorius Vasyliūno smuiko klasės mokinių koncertas. Trisdešimts smuiko studentų rodydys savo metinį atsiekimą solo ir kamerinėse numeruose. Programos pabaigoje visi įsijungs į orkestrą ir atliks "God Bless Amer-

VIRŠUJE: Chicagoje gegužės 20 d. Petronėlė Ramanauskaitė-Skrinskienė paminėjo 80 metų amžiaus sukaktį. Ta proga giminės ir pažįstami buvo susirinkę Lietuvių Auditorijoje Chicagoje pagerbti sukaktuvininke. Nuotraukoje sukaktuvininke tarp būrelio giminių ir bičiulių. Prieky sėdi iš kairės: M. Jasiūnienė, S. Lenzienė, sukaktuvininke Petronėlė Skriskienė, M. Šmulskienė ir B. Skriskienė. Pirmoj eilėj stovi: J. Makauskienė, E. Bielskienė, dr. J. Skriskina, R. Skriskaitė, R. Ramanauskaitė, B. ir A. Zubavičiai. Antrojo eilėj stovi: dr. V. Ramanauskas, F. Lukšienė, inž. D. Bielskus, J. Ramanauskas, M. Bielskus, D. Ramanauskaitė, Jasiūnas ir rašyt. V. Ramonas.

V. Noreikos nuotrauka

ica" — populiariąją Amerikos melodiją. Tarp kitų išgirsime ir šešiametį dr. Kriščiūnėnų sūnų Andriuką smuikuojant "Tykiai, tykiai Nemunėlis plaukia". Mokiniam akompanuos Vytenis M. Vasyliūnas.

Besidomintiems jaunimo kultūrinio augimu reta progą praleisti porą valandų jų tarpe. Po koncerto kuklus atsigavimas sode. Visi nuoširdžiai kviečiami atsilankyti. Įėjimas laisvas.

CHICAGO

• Lietuvių paštininkų sąjungai trūksta smulkesnių žinių apie šiuos mirusius kolegas: inž. Stankevičių, inž. J. Balčiauską, inž. K. Jesaitį, B. Kisieliene, A. Mickevičių, Alf. Laurušaitį, L. Abramavičių, Rozeniauską, M. Ratkevičių. Jie norimi įamžinti leidžiamoje paštininkų knygoje. Rašyti: A. Gintneris, 3221 W. 61 St., Chicago, Ill.

• Dr. Laimutė O. Griniūtė persikėlė iš 4038 Archer Ave. į 2523 West 69th St., Chicago, Illinois 60629, naujas telefonas 778-7593.

East Chicago

TREMIMŲ MINĖJIMAS

LB East Chicagos apylinkė birželio 11 d. (sekmadienį), 3 val. p. p. parapijos salėje rengia didžiųjų tremimų minėjimą. Paskaitą skaitys žinomas visuomeninkas-menininkas Zigmąs Moliejus, o meninę dalį išpildys jaunimas. Apylinkės

valdyba kviečia visus gausiai atsilankyti.

Apylinkės valdyba šiuo metu vykdo piniginių vaju Apygardos lituanistinės mokykloms paremti. Aukąs priima Juozas Liubinas prie bažnyčios prieš ir po mišiu. Tautiečiai prašomi lituanistinių švietimą dosniai paremti.

Liepos 29 d. apylinkės valdyba lietuvių apgyvenimoje vasarvietėje Union Pier, Mich., ruošia gegužinę. Gros Neolituanių orkestras, veiks bufetas ir baras. (aj)

NEW YORK

FINIS SEMESTRI

Korp! Neo-Lithuania rengia FINIS SEMESTRI šokių, penktadienį, birželio 16 d., 8 val. vak. Maspetho parapijos salėje, 64-14 56th Rd., Maspeth, N. Y. Šokiams gros geras orkestras. Kviečiamas jaunimas ir vyresnieji pasilinksminėti.

REQUEST RECORD

Naujausios ir gražiausios autentiškos lietuviškos ilgo grojimo plokštelės. Nepriimkite jokių pakaitalų.

žiūrėkite REQUEST gamybos plokštelių krautuvėse arba reikalaukite katalogų rašant:

**REQUEST
RECORDS, INC.**
66 Mechanic St.
New Rochelle, N. Y.

HELP WANTED MALE

FORK LIFT OPERATOR
Applications will be taken for the position of fork lift operator. Only those with same experience need apply. Excellent working conditions.
Apply
J. L. PRESCOTT CO.
27 8th Street Passaic, N. J.
(66-68)

WANTED EXPERIENCED
TOOLMAKERS:
For Die and Fixture work. Must be able to do work on their own. Small tool room, good hourly rates & benefits.
Call between 9-4
PREMIER MFG. CORP.
1985 W. 85th St., Cleveland, Ohio
216 — 281-9260
(58-67)

WOODWORKING: General millwork and window frame assembly. Millwork company increasing staff. Salary and benefits. Overtime available. Opportunity for advancement. Ages over 18 considered. Basic woodworking or carpentry experience desirable. Clean, steady work with outstanding company. Contract Mr. Dye, Bilt-Rite Wood Products, 200 East Highland Drive or phone, (716) 473-2866 for appointment. (65-71)

MALE & FEMALE

CHAMBERLAIN MFG. CORP. NEEDS

25 women for light factory work assembling aluminum products

10 men for factory work
Good Starting salary. All year round work. Liberal fringe benefits. Pleasant working conditions. Great Opportunities for advancement with new firm.

The Chamberlain Mfg. Corp. is a dynamic, rapidly expanding enterprise operating 6 Ordnance & Consumer Metal Products Mfg. in Iowa, Georgia, Pennsylvania and New Jersey. Firm produces aluminum storm doors and windows.
CALL IN PERSON
55 Devere Place
Hackensack, N. J.
(65-71)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JAV karo aviacijos lakūnui leitenantui

A. A.

GEDIMINUI EIDUKAIČIUI

žuvus, jo tėveliams, seserims ir giminėms, didžio skausmo valandoje, reiškiamame gilią užuojautą

Z. ir M. Taručiai,
V. ir G. Sakai,
A. ir G. Karsokai,
J. ir U. Stoškai.

A. A.

FELIKSUI DAUGĖLAI

mirus okupuotoje Lietuvoje, jo sūnų JONĄ DAUGĖLĄ ir kitus gimines giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Amerikos Lietuvių
Konservatorių Klubas

A + A

DR. JUSTINUI PETKEVIČIUI

mirus, žmonai NIJOLEI, dukrai INAI, sūnui TADUI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Ona ir Petras Žilinskai

